

Nepoboljšljiva Nemčija

Svet je po osemnajstih letih iznova presenečenjem in začudenjem zaslišal znano Bethmann-Hollwegovo kraljico: »Mednarodne pogodbe so krpa papirja!« Mož, ki jo je izustil to pot, je takisto najodgovornejši činitelj nemške vlade, kakor je bil oče recenice, nemški državni kancelar. Kancelar dr. Brüning je usvojil argumentacijo kancelarja Bethmann-Hollweg. Okoliščina, da so odgovorni in odločujoči činitelji govorili tako l. 1914. in da tako govore danes, dokazuje, da se Nemci v svetovni vojni niso ničesar naučili, niso pa tudi ničesar pozabili.

Nenadni izbruh čudne nemške miselnosti, ki je že enkrat poglaval v protinemški tabor vse demokratične narode sveta, je skušal Brüning v svoji drugi, nedeljski izjavi nekoliko omiliti, vendar pa je le v polni meri potrdil svojo prvotno izjavo. »Nemčija ne more več plačati reparacij,« se je glasila prva izjava, »Nemčija ne more več plačati reparacij,« se glasi popravek, ki kljub vsemu dopušča prvenstvo nemški volji glede na izvrševanje prevzetih in pogodbeno zajamčenih mednarodnih obveznosti. Kancelar Brüning je tedaj popolnoma usvojil način, kakor gleda na mednarodne obveznosti Hitler, predstavnik nemškega nacionalnega fanatizma in nemške imperialistične revanše.

Ako hoče Brüning s ultranacionalnimi gesli izpodbiti tla vedno hujši hitlerjevski propagandi, je to končno stvar nemške notranje politike. Ko pa daje slične izjave s svojega odgovornega mesta, zadeva ob kompleks vprašanj, ki se vsaj toliko tičejo ostalega sveta, kolikor Nemčije. Med vesilami se je došel le Francija vztrajala in dosledno borila za neokrnjeno veljavo mednarodnih dogovorov in za pravno stran terjatev upnikov Nemčije. Druge vesile, ki niso neposredne sosedne Nemčije, so svoje stališče izpreminjale in čisto prihajale celo do spora s Francijo. Amerika, Anglija in Italija so čisto v skupni stvari podajale oddvojena mišljenja ter s tem hrabrile in bodrile Nemce na odpor. Gospodarsko stanje pa je nemilovno moralo združiti upnike zopet na prvotni koncept in danes je Nemčija osamljena tik pred lozansko konferenco, ki naj bi izvedla potrebno modifikacijo Youngovega načrta, v kolikor je taka izprememba predvidena v določilih načrta samega.

Hoover je s svojim predlogom za enoletni odlog reparacijskih plačil zadal prvi občutni udarec Youngovemu načrtu. Kaj kmalu so se na Nemškem oglasile zahteve po triletnem in petletnem moratoriju in iz njih se je končno rodila teza za popolno brisanje reparacijskih obveznosti. Ako naj verjamemo posameznim platonskim izjavam ameriških politikov pred petimi leti, je bila Ame-

rika dostopna misli, da briše dolgove evropskih držav in s tem spravi s sveta vsaj del reparacijskega vprašanja; po zadnjih enodušnih sklepih ameriškega senata pa nam mora biti jasno, da o črtanju dolgov v Ameriki ne more biti niti govora. Nič manjši ni bil udarec skupni stvari, ki ga je Anglija prizadela z zahtevo, naj se v Baslu obravnava tako nemški zasebni dolgi kakor nemške dajatve, izhajajoče iz mednarodnih pogodb. Vedno bolj se kaže, da so Anglosasi sekali vejo, na kateri sede. Amerika je kmalu uvidela, da bi postale njene evropske terjatve več kot dubiozne, ako prenehajo reparacije, Angliji pa so spoznali, da jim v težki gospodarski krizi lahko pomaga edino le Francija.

Brüning je s strahom opazil to izpremembo v nazorih in njegove nade na lozansko konferenco niso bile nič kaj zadovoljive. Zdelo se je, da bo v Lozani bivša antanta nastopala zopet kompaktno pod vodstvom Francije. Prišlo bi do srečanja z Lavalom, ki je Briandovo kondilijantno politiko nekoliko odstavil z dnevnega reda in dal francoski tezi zopet realnejši temelj, pri čemer ima za seboj ogromno večino francoske javnosti.

Nemški kancelar ni vedel izhoda iz težavnega položaja. Na eni strani mu hitlerjevci z demagoško gonjo izpodjedajo tla, na drugi strani pa dela za Hitlerja nemški tisk drugih strank, ki nemške javnosti namenoma ni hotel podrobneje poučiti o dognanju baselskih proučevanj nemškega gospodarskega stanja. Brüning ni mogel popravljati izkrivljenih poročil, ne da bi si naprtil v nemški javnosti odij, da govori proti interesom Nemčije. Zato se je odločil za radikalno in brezobzirno gesto, napravil pa je isto neprevidezno kakor pri zadevi avstro-nemške carinske unije: prehitro je pokazal svoje karte in prevečementno je razkril svoj končni namen.

Šel pa je še korak dalje. V svojem nedeljskem intervjuju je celo odklonil možnost vsakega kompromisa v Lozani ter namignil, da je pripravljen na propast Nemčije, vedoč, da bo Nemčija potegnila za seboj vso Evropo. V koliko je treba smatrati slednjo grožnjo za resno, se bo šele videlo, odklonitev kakršnegakoli kompromisa v Lozani pa je dovolj jasna: Nemčija ne.

Ta dejanski stan vzbujal povsod upravičene dvome, ali je lozanska reparacijska konferenca sploh še potrebna in mogoča. Nikomur ni jasno, kake sankcije bi se dale izvesti proti Nemčiji, zato bo nedvomno nastopilo pomirjenje, ko mine prvi poplah. In Brüning bo moral v Lozano, da sliši odgovore onih, ki niso baš ravnodušni nasproti sličnim, posvečenim izjavam iz arzenala predvojne nemške mentalnosti.

Poslanci med voliki

V soboto, dne 9. t. m. je posetil Pobrežje narodni poslanec sreza Maribor, desni breg, g. Anton Krejčič. V dvorani g. Bakona se je razvil lep shod, tekmo katerega je g. poslanec podal svoje misli v reševanju prečih gospodarskih vprašanj, ter dal potrebna pojasnila in informacije. Gospod poslanec je vzel na znanje želje in teženje svojih volilcev ter obljubil, da jih bo po možnosti upošteval. Tudi je obljubil, da pride zopet v Pobrežje, ko se vrne iz Beograda.

Shod narodnega poslanca, profesorja gospoda Pavliča se bo vršil danes, 12. t. m. ob 10. uri, pri Gradu v Jurklostru, ob 16. uri pa na Gračnici v gostilni Majcen, kamor so vabljeni predvsem delavci tovarne podpetnikov kakor tudi vsi drugi občani. Ob 18. uri se bo vršil shod pri g. Pušniku v Šmarjeti. Vabljeni vsi!

Premestitve profesorjev

Beograd, 11. januarja. p. Z. Odlokom ministrstva prosvete so premestili: Aleksander Lazarevič, profesor realne gimnazije v Vranju na realno gimnazijo v Novem mestu, Janko Preskar, profesor realne gimnazije v Novem mestu na realno gimnazijo v Mariboru, Franc Stopar, profesor II. realne gimnazije v Ljubljani na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Peter Zavratnik, profesor realne gimnazije v Novem Sadu na I. realno gimnazijo v Ljubljani in Vladimir Žitko, profesor II. realne gimnazije v Ljubljani na III. realno gimnazijo v Ljubljani.

Ustanovitev tehničnih oddelkov pri sreskih načelstvih

Beograd, 11. jan. AA. Na podlagi čl. 51. zakona o banki upravi in v skladu z notranjim ministrom se s sklepom ministra za gradbe ustanove tehnični oddelki pri sreskih načelstvih in določijo njihovih sedežih ter njih teritorialna pristojnost.

Na področju dravske banovine: Krani za radovljanski in kranski srez; Ljubljana za kamniški, litijski, ljubljanski, logaški in kočevski srez; Novo mesto za črnomeljki, metliški, novomeški, krški in brežiški srez; Celje za gornjegrajski, slovenjegrajski, konjski, celjski, laški in šinarski srez; Maribor za dravogradijski, mariborski levi breg, mariborski desni breg, ptujski, ljubotinski, mursko-soboški in oplenjondavski srez.

Odlikovanja

Beograd, 11. jan. p. Z. ukazom Nj. Vel. kralja so bila podeljena naslednja odlikovanja: Red sv. Save I. reda dosedanjemu rektorju beogradske univerze dr. Vladi Mitroviću, ki je bil upokojen, ker je izvoljen za senatorja; red sv. Save III. reda upokojenemu ravnatelju gimnazije v Celju Emilijanu Lileku in skladatelju Hugolinu Sattnerju v Ljubljani; red Jugoslovenske kraljeve 4. reda predsedniku Glasbene Matice v Mariboru ravnatelju dr. Josipu Tominku; red sv. Save 5. reda direktorju Glasbene Matice mariborske Josipu Hladeku-Bohniku in v Vavclavu Kunstu, šefu koncertnega biroja Glasbene Matice v Mariboru.

Po atentatu na italijanskega konzula v Parizu

Pariz, 11. jan. Z. Policija, ki je takoj uvedla preiskavo v zadevi poslednjega atentata na italijanskega konzula v Parizu je dognala, da je Sicilijanec Richichi streljal na konzula Gentila iz osebne maščevanja in ne iz kakih političnih razlogov. Richichi je bil pred leti usoden pri donarnem zavodu »Banca Commerciale« v Palermu. Ko so ga odpustili iz službe, je dobil 30.000 lir odpravnine. Nasledil se je v Milano in otvoril neko trgovino. Ki pa mu ni uspevala. Z ostanom svojega denarja je z rednim potnim listom odpotoval v Francijo. Ker je dobil potni list le zato da poseti lanske pariško razstavo, so ga po ogledu razstave ni vrnil v Italijo, so ga v Milano obsodili na 6 mesecev ječe. V Parizu je prosil za službo učitelja na nekitalijanski šoli Italijanski šolski skrbnik je prosil italijanski konzulat v Parizu za informacije o Richichiju. Informacije so bile neugodne in Richichi je izgubil službo. Naslednjega dne je izvršil atentat in ranil konzula Gentila.

Zanimivo je, da je konzul še pred meseci podpiral Richichija in mu nakazal 650 lir, čeprav o njem ni imel dobrega mnenja. Na drugi strani pa je značilno za italijanski fašistični tisk, da je v prvem hipu objavil strahotna poročila o atentatu in ga takoj brez vsakega pomena pripisal italijanskim antifašističnim emigrantom v Franciji. Listi so morali sedaj sami prekriti svoje prvotne obtožbe.

Kongres evropskih dopisnih uradov

Beograd, 11. januarja p. Danes je bil odprt v Kodanju kongres evropskih presbiterjev. Jugoslovenski presbiter zastopa šef publicističnega oddelka g. dr. Radovanović.

Težkoče moderne Japonske

Vazni notranje politični dogovori na japonskem, ki so sledili neuspešnem poskusu korejskega zarotnika, bi dali slutiti, da so silna podjetja prevratnih življenj v deželi otoškega cesarstva nekaj silno redkega in skoro nečutenega. Iz zgodovine japonskega naroda pa vemo, da do najnovejšega časa skoroda ni bilo sleda o današnjem oboževanju vladajoče dinastije in je japonsko plemstvo postopalo s svojimi vladarji daleko brezobzirneje nego marsikateri drugi narod na svetu. Takisto je dejstvo, da je najnovejši atentat že četrti napad proti življenju vladajočega cesarja Hirohita.

Vsok ugled japonske dinastije je pod zadnjih dveh generacij, ko je Japonska prestavila vse pridobitve zapadne tehnike kulture na svoja tla in tako za neko dobo znatno dvignila blagostanje naroda. Cesar Hirohito, ki je l. 1926. zasedel prestol, prel pa že pet let vladal kot regent namesto svojega bolnega očeta cesarja Jašihita, je tretji vladar moderne Japonske.

Po dolgoletni meščanski vojni se je Japonska l. 1867. osvobodila nadvlade plemiške oligarhije ter je z mnogo zapadnjaške stranke krenila na pot modernizacije. Nastopila je »prosvetljena vladar« cesarja Mucuhita, pod čigar vladjo je mikadovo ljudstvo doseglo vse ono, česar do tedaj še ni bil dosegel noben drugi azijski narod. Iz prežiranega otoškega naroda je nastala moderna velesila, odločilni činitelj v Tihem oceanu in na vzhodnoazijski celini splošno priznan in upoštevan v koncertu velesil Evrope in Amerike.

V dveh zmagovitih vojnah, s Kitajsko in Rusijo, se je Japonska tudi osvobodila osamljenega otoškega položaja ter si odlikovala veliko osemje za ekspanzijo svoje trgovine in industrije. Blagostanje naroda je na mah doseglo razmeroma visoko stopnjo, japonski narodni ponos je dosegel najvišjo mejo in popolnoma upravičeno je po japonski veri cesar Mucuhito postavil med bogove, s njim vred pa so enakega čenja deležni njegovi potomci.

Japonska gospodarska in politična ekspanzija pa je samoumevno nalezela na mnogo nasprotnikov. Predvsem so to Korejci, ki so l. 1906. izgubili svojo državno samostojnost ter postali zakleti sovražniki Japoncev. Ze prel se je otoško ljudstvo zamierilo Kitajcem z aneksijo otoka Formoze, v vojni z Rusijo, ki je sicer dovedla otoško carstvo do največjega razmaha, pa so si nakopali najsilnejšega nasprotnika. Tudi svetovna vojna je znatno povečala prestiž japonskega orožja. Zarovo tega so se bale velesile le nekoliko ohladile v svojem prijateljstvu do Japoncev: Anglija ni več obnovila zavezniške pogodbe, ki je mikadovo krila hrbet v boju z Rusijo, Amerika pa je l. 1922 energično zahtevala in tudi izpolnila japonski umik iz Vladivostoka in iz Mandžurije, poudarjajoč, da bi s zasedbo tega ozemlja Japonska le preveč škodovala jugoslovni belega premenu.

Do neprijetnega preobrata pa je prišlo tudi v notranji politiki. Ljudstvo je zahtevalo večjih pravic in svobost, zato je morala vlada popustiti in je število volivcev polagoma stopnjevala od dveh na 12 milijonov. Notranje težkoče so sicer izbruhle l. 1921., ko so odkrili široko zasnovano zaroto v vojski in mornarici in v samem Tokiju. Upor so zadušili in brezobzirno obračunali s uporniki. Izkazalo se je, da so vsajto zanetili intelektualni delavci, stoječi pod vplivom socializma in komunizma.

Moderna japonska zgodovina se deli v tri obdobja: Mucuhitova vlada se imenuje »prosvetljena vlada«, pod slabostnim cesarjem Joshihito je nastopil prežim bleskega miru, vladavina sedanjega cesarja pa se zove »velika pravdnost«. V čem obeh poveljih cesarjev so nastale notranje težkoče na temelju socialnega in gospodarskega vprašanja. Prebivalstvo države se je v obdobju modernizacije podvojilo, industrija se je razvijala, razširjenost in industrije med vojni je povzročilo brezposelnost po vojni in bodo delavstva. Da temu stanju kolikor toliko odpomore, se je Japonska spustila v nevarne avanture na azijski celini, ki naj zaposli vojno industrijo, ojačijo prejšnji duh, strnevo ves narod ter usmerijo njegovo pozornost od notranjih zadev na zunanje dogodke.

Koliko se je vladi to posrečilo, se še ne da oceniti, vendar pa zadnji atentat na mikada razločno govori, da se Koreja še ni sprijaznila s svojim stanjem in četrtina drugorodnih podanikov je vendar čim bolj, s katerim mora računati vsaka vladavina, tamboj, ker je v tej četrtini še živa tradicija narodne in državne samostojnosti in ker se korejsko ljudstvo čuti kot podjarmljeno. Kadarkoli je prišlo v državi do nemirov, atentatov in neredov, so na njih vedno bili v veliki meri udeleženi Korejci. Kadar pa v ta sestav sil poseže še komunizem in socializem, je izbruh tem silnejši in neuporabnejši. Nedavni atentat sicer na srečo ni uspel, toda to ne zmanjša njegovega pomena, pač pa je dokaz, zgovoren dokaz, da pod navideznim mirom tih močnih gibanje, ki more zopet doseči oni razmah, kakor l. 1921. Z modernizacijo si je Japonska nakopala tudi vse neprijetne spremljavalne okoliščine, osobito socialno borbo razredov. Ta težava sveda tudi njej ni mogla biti prihranjena.

Aretacije v Sežani in Idrju

Trst, 11. jan. Z. Iz Idrje poročajo, da je bil tam te dni ponovno aretiran Ignacij Lazar. Predlanskim so ga obsodili na več letu dni, ker so pri njem našli nekaj izvodov »Pratike«, ki je izšla v Ljubljani. Obtožili so ga, da deluje proti državi oziroma sedanjemu režimu.

V Sežani nad Trstom so karabinierji aretirali Ivana Pegana, ki je prošil za potni list, da bi smel potovati v inozemstvo. Njegov gospodarski položaj se je tako zelo poslabšal, da se je odločil zapustiti domaći kraj in oditi po svetu za kruhom. Nesrečne je poročilo in ima dva otroka. Potnega lista mu tržaška policija ni hotela dati. Kmalu potem pa, ko so mu agencije sporočili, da je oblast zavrnila njegovo prošnjo, so prišli karabinierji na njegov dom in ga odpeljali v zapore. Vzroki aretacij: niso znani.

Dobrodelna akademija v četrtek 14. t. m. v Unionu

Vstopnice, sedeži in stojšča so od danes naprej v predprodnji v Matični knjigarni. Cene so od 40 Din navzdol do 10 Din, stojšča po 7 Din, dijaška po 5 Din. Opozorjamo, da je sedežev vseh vrst na razpolago dovolj, zato naj seže pač vsakdo po njih. Program dobrodelne akademije je prvovrstno umetniški: pomnoženi operni orkester bo igral Webrovo uverturo k operi »Carostrelec«, dalje Oesterchevo »Malo suto« za orkester, ki se bo ob tej priliki črvi javno izjavila ter zelo interesantni Lajovčev »Capriccio«. Naša odlična operna primadona ga. Zlata Gjungenac zapoje arijo »Minka« iz opere »Gorenjski slavček« in tri narodne pesmi iz zapisnikov Stanka Vraza, ki jih je edinstveno priredil za koncertni oder kapelnik Niko Stritof. Posebno opozarjamo pri teh obdelavah na zanimivi klavirski part, ki ga igra g. Stritof sam. Glasbena Matica nastopi prvičkrat z najnovejšim delom našega svoločnega jubilara p. H. Sattnerja: »V kripti ev. Čeočije«, ki je napisano za tenor solo

(naš operni tenor g. Gostič), mešani zbor in orkester. To je prva izvedba tega, v vsakem pogledu zelo izvrstnega dela. Po odmoru pa zapoje zbor Glasbene »Istice vrsto naših lepih mešanih zborov in narodnih pesni. Ta del koncerta je do očen za svetovni radio-prenos. Ljubljanska postaja bo sprejemala koncertno izvajanje direktno v dvorani, od koder se bo nato oddajalo v Zagreb. Zagreb bo dajal naravnost na Dunaj in ta bo prenašal v Zenevo. Z Zenevo pa je zvezano 124 radijskih postaj po vsem svetu. Na ta način se bo v četrtek 14 t. m. glasila slovenska umetna in narodna pesem v izvedbi zbora naše Glasbene Matice in pod taktirko gospoda ravnatelja Polića v rešnici po vsem svetu.

To bo naš prvi svetovni prenos po radiu. Dasi ima že to samo dejstvo svojo veliko privlačno silo, je vendar potrebno osebno preostaviti temu pomembnemu večeru tudi z ozirom na korist pomožne akcije, ki je danes potrebna vse pomoči.

Podaljšanje mednarodnih deviznih kreditov

Banka za mednarodna plačila je podaljšala devizne kredite Avstriji, Madžarski, Jugoslaviji in pod gotovimi pogoji tudi Nemčiji

Basel, 11. jan. AA. Svet banke za mednarodna plačila je danes proučeval poročilo konsultativnega odbora z dne 23. decembra in vprašanje obnove kreditov avstrijski, madžarski, jugoslovenski in nemški Narodni banki, ki zapadejo januarja ali v začetku februarja.

Basel, 11. januarja. a. Upravni svet banke za mednarodna plačila je vzel na znanje poročilo prof. Bruna o položaju v Avstriji in podaljšal za tri mesece udeležbo banke pri kreditih za avstrijsko Narodno banko, ki bi dne 16. t. m. zapadli v povračilo. Upravni svet je pred tem dognal naziranje ostalih bank, udeleženi pri tem kreditu, da so pripravljeni prav tako podaljšati svojo udeležbo. Z enakimi pogoji sta bila podaljšana za dobo treh mesecev tudi dne 18. t. m. zapadli kredit za madžarsko Narodno banko in istega dne zapadli kredit za jugoslovensko Narodno banko. Za udeležbo banke za medna-

rodna plačila pri vseh teh kreditih je bil uporabljen samo del dolgoročnih naloženih sredstev banke. Prihodnja seja upravnega sveta bo 8. februarja v Baslu.

Za nemško državno banko so bili krediti podaljšani z drugimi pogoji. Upravni svet je pooblastil predsednika banke, naj dovoli podaljšanje, če bodo nanj pristali centralni novčani zavodi, udeleženi pri tem kreditu, in sicer: Francoska banka, Angleška banka ter Federalna rezervna banka. Kakor se izve, so guverner Francoske banke zaenkrat upira brezposojnemu podalšanju teh kreditov, kar je smatrali za prvo posledico Brüningove izjave. V privatnih razgovorih so se tudi člani francoske delegacije izrazili v tem smislu in vztrajali na svojih stališčih, daš jih je predsednik nemške državne banke dr. Luther opozoril na nevarnost takšnega stališča za pozicijo marke.

Kriza tržaških ladjedelnic

Tisočem delavcev preti nezaposlenost — Nazadovanje pomorskega prometa — Goriška zastavljajnica v italijanskih rokah

Trst, 11. januarja. Z. »Bollettino Industriale« ugotavlja, da so delovne perspektive v ladjedelnicah v Trstu in Tržiču zelo neugodne. Po dograditvi ladje »Conte di Savoia« se zaključuje doba intenzivnega dela po ladjedelnicah in preneha delovna možnost za več tisoč delavcev. Po juljskih ladjedelnicah prevladujejo zunanja naročila. Samo domača ne bi mogla vzdrževati tako obsežne tehnične organizacije. V Tržiču je bilo od 1924 do 1929 60 odst. zunanjih naročil, leta 1930 pa 84 odst. Iz statističnih diagramov sledi, da se bo le »jedelnisko« delo nadaljevalo celo tekoče leto, začelom prihodnjega pa se popolnoma izžrpa. Danes je delavcev okoli 11.000, konec leta jih bo še 6000, ostali odpadejo 1933, kočkar jih ne obdrže še popravljalna dela. Od nikoder ni upanja na nova naročila, ker je ustvarila svetovna gospodarska kriza brodolastnostkom povsod težak položaj in se izločujejo iz prometa brodo-

vi, zgrejeni komaj pred par meseci. Naš pa ima tudi preveč ladjedelnic.

V tržaškem pristanišču je bilo lani leto letos 42.601.631 stotov napram 43.299.003 v letu 1930. Leta 1929 je bilo prometa 54.300.000 stotov. Pogreša se zlasti vedno večji odtok avstrijskega in češkoslovaškega prometa v severna pristanišča, katerih konkurenco Trst vedno bolj občuti.

Gorica, 11. januarja. Z. »Monte di Pietà« (zastavljajnica in hranilnica) v Gorici je znan velik denarni zavod, čigar vodstvo je bilo doslej v duhovniških rokah pod predsedstvom nadškofa. Lani je moral zavod prilagoditi svoja pravila onim italijanskim sličnim zavodom. Posledica je, da je »Monte« odpadel iz duhovniških rok in za predcedenka upravnega sveta je imenovan goriški župan Jurij Bombi (g. Slovenci imajo v odboru dva zastopnika Ivana Kragja iz Tokmna in Stefana Premensteinia iz Idrije).

Obrotno gibanje v Ljubljani

Ljubljana, 11. januarja.

Značilen za sedanje gospodarske težave je splošen pregled obrtnega gibanja v zadnjih treh letih. Ljubljanski obrtniki in drugi obrtni zakon podvrženi obrati so prisiljeni voditi težavno borbo za svoj obstanek. Pri mestnem magistratu je bilo lani prijavljenih 428 novih obratov, odjavljenih pa 251. Leta 1930. je bilo v pogodu obrtnega gibanja živahnije, kajti prijavljenih je bilo 511, a odjavljenih 316. Izbris obrtnih pravic so pa dosegli po vojni svoj višek l. 1929., ko je bilo iz magistrata obrtnega registra črtanih kar 580 obrtnih pravic. Vzrok je iskati v dejstvu, da je magistrat to leto izvedel glavno revizijo vseh v Ljubljani obstoječih obrtov. Vem po je v l. 1929. bilo na novo prijavljenih 418 obrtnih pravic. Lani v decembru je bilo prijavljenih 32 novih, a izbrisanih 11 starih obrtov. Na novo so bili prijavljeni:

Nikolaj Miljutin, trgovina s orientalskimi predmeti; Albin Učakar, pek; Uprava škofijskih posestev, trgovsko umetno vrtnarstvo; Marija Bitenc, šivilja; Ema Zivc, šivilja; Simon Klinek in drug, trgovina s čepicami in krojaštvo; Ivan Kramar, galanterija; Nikolaj Zupan, pek; Ida Mori, strojno pletenje; Antonija Rebek, šivilja; Milana in svecarna na Dunajski cesti; Ivan Janežič, krovec; Stanislav Črček, prodaja žive in zaklane perutnine; Fran Martinčič, trgovina s mešanim blagom; Marija Carman, šivilja; »Triumf«, izdelovanje in prodaja čipk in pletenin; Jugoslovanska knjigarna, pokrajinska fotoobr; Vekoslav Lavrenčič, ključavničar; Ivana Benedik, izdelovanje šopkov in vencev ter trgovina z naravnimi in umetnimi cveticami; Anton Janežič, knjigoveški obrt; Gospojno društvo krščanske ljubezni sv. Vincencija izdelovanje perila, Ivan Pavlin, trgovina s mešanim blagom; Herta Vilhar, masaža; Adolf Klinar, soboslikar in pleskar; Alfred Zechner, trgovina s mešanim blagom; Gabrijela Perc, mleko, slaščice in brezalkoholne pijače; Matija Lenarčič, avtovozvoček; S. Rebolj in drug, trgovina s galanterijskim in papirnati blagom.

Iz železniške službe

Beograd, 11. januarja p. Današnje »Službene novine« objavljajo ukaz ministra za promet, s katerim se premešča g. Alojzij Čeper, doslej uradni generalne direktorje državnih železnic, v železniške delavnice v Mariboru.

Premestitve v italijanski vojaški službi

Trst, 11. januarja. Z. V uradnem listu »Bollettino Militare« so bile objavljene premestitve, upokojitve ter imenovanja okrog 50 italijanskih armijskih, divizijskih in brigadnih generalov. Med drugimi je bil polkovnik Pagano, ki je bil doslej divizijski mobilizacijski inspektor, imenovan za brigadnega generala in poveljnika 4. pehotne brigade v Gorici, general Lazzi pa za poveljnika artiljerije pri tržaški armiji.

Važna konferenca hmeljarjev

Beograd, 11. januarja. v. Jutri se bo vršila na pobudo zavoda za pospeševanje znanje trgovine v sejni dvorani ministrstva za trgovino in industrijo hmeljarska konferenca, katere se bo udeležil tudi narodni poslanec celjskega sreza g. Ivan Prekorski. Razen njega bodo na konferenci zastopali naše hmeljarje gg. Vilko Senica iz Zalca kot delegat hmeljarjev in sreski kmetijski referent g. inž. Dolinar. Na dnevnem redu konference so važna hmeljarska vprašanja, med njimi pravilnik o markiranju hmelja, namenjenega za izvoz na podlagi zakona o kontroli kmetijskih izdelkov namenjenih za izvoz. Dalje bo konferenca razpravljala o vprašanju kontingentiranja izvoza hmelja v Francijo, Nemčijo in Belgijo ter o ukrepih za znižanje uvoza hmelja iz inozemstva v Jugoslavijo. V zvezi z ukrepi, s katerimi naj bi se pospešil izvoz domačega hmelja potom direktne prodaje

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Spočetka vedro, zmerno toplo, nato narast oblačnosti. — Situacija včerajšnjega dne: Prilisk je v splošnem padel za 0,1 do 5 mm, najbolj v gorskih krajih; v centralnih je ostal brez večjih sprememb, na jugu in vzhodu pa je narasel za 0,1 do 8 mm, najbolj v južnem Primorju. Davi so temperature narasle za 1 do 8 stopinj, posebno v višjih gorskih krajih in na zapadu države. V drugih predelih so padle za 1 do 12 stopinj, najbolj v Liki. Vreme je bilo pretežno vedro. Vetromi so bili slabi ali zmerni z vzhodnega kvadranta. Morje je bilo v gornjem in srednjem Primorju mirno ali le malo valovito, nekoliko bolj pa je bilo nemirno v južnem Primorju.

Dunajska vremenska napoved za torek: Poslabšanje vremena, ponekod s padavinami, morda celo s snegom.

V četrtek, 14. t. m. vsi na dobrodelno akademijo v „Unionu“

Naši kraji in ljudje

Dr. Josip Scheiner

Smrt voditelja slovanske sokolske armade

Praga, 11. januarja. Danes ob 3. zjutraj je umrl po krajši bolezni br. dr. Josip Emanuel Scheiner, starosta češkoslovanske sokolske občine in zveze Slovanske Sokolstvo.

Ni potekel dober mesec od velikih slovanskih sokolskih dni tam v zlati Pragi, ki jim je predsedoval brat dr. Josip Scheiner, pa nam je včeraj brzojav javil presenetljivo vest, da našega draga starešina in brata, prvega voditelja vsega slovanskega Sokolstva ni več med živimi. Bolestna tuga je napolnila naš veliki sokolski krog in vsa sokolska rodbina širom slovanskih ravnin kakor v gorskem svetovju plaka nad smrtno pokopnega, ki je bil vsem Sokolom in Sokolicam toliko časa najboljši voditelj, najprijetnejši brat in starosta. Brata dr. Scheinerja ni več in brez moči stojimo vsi nasproti velikemu udarcu, ki je pogodil Sokolstvo prav v sredo, v jedro organizacije.

Pokojnikovo življenje je bilo najožje vezano z zgodovino in razvojem Sokolstva. Le malo je bratov, ki bi bili s tolikšno energijo in s tolikšnimi uspehi posegli v celotno sokolsko življenje. Že kot mlad srednješolec se je vpisal leta 1871. v Tyršev zavod, v oddelku Prškega Sokola za dečo, kjer je kaj kmalu spoznal osnove Sokolstva, brata dr. Miroslava Tyrša. Ko pa je kasneje kot akademik pokazal tako silno intenzivno zanimanje za telovadbo, je postal najboljši in najzvestejši učenec Tyršev, ki ga je leta 1882. sprejel kot sodruška v redakcijo »Sokol«, edine sokolske revije onih dni. Bratu dr. Scheinerju je bila tako dana prilika, da je v neposrednem stiku z ustanoviteljem črpal svoje spoznavanje sokolske misli, dela in udejstvovanja organizacije, ki je bila pozvana, da osvobodi slovanske narode stoletnih spon. Hkratu je marljivo vežbal, postal je tudi član vadiateljskega zbora praškega matičnega društva in leta 1884. Tyršev pobočnik. In njemu je še isto leto bila poverjena naloga, da prepelje truplo mrtvega ustanovitelja iz Tirolske v Prago... Scheinerjeva vsestranska delavnost in globoko poznavanje sokolskih naukov pa je bila povod, da je bil leta 1890. izvoljen za tajnika matičnega društva, kasneje pa za starosta. To funkcijo je opravljal vse do smrti.

Njegovo tiho delo nikakor ni ostalo neznan v širših sokolskih krogih. Organizacija ga je pozvala v zletni odbor II. in III. zleta kot izvršnega tajnika in organizatorja. Ko se je leta 1896. ustanovila Zveza češkoslovanskega Sokolstva, ki je obsegala češko, moravsko in slezijsko Sokolstvo, je postal Scheiner prvi tajnik, kasneje, po pretvoritvi v Češko Občo Sokolsko in po odstopu njenega prvega staroste br. dr. Jana Podlignega, pa starosta. Leta 1908. je udeležil vse slovanske sokolske organizacije in bolgarske Junake v enotno Slovansko Sokolsko Zvezo, ki je delovala do razpusta leta 1914. in po vojni zopet nadaljuje svoje delo. Požrtvovalno je vodil z velikimi uspehi tudi vrhovni slovanski sokolski svet.

Ali naj nadaljujemo z naštevanjem zaslug brata dr. Scheinerja za sokolsko in občo slovansko stvar? Predolga bi bila vrsta vseh. Vendar ne smemo mimo dejstva, da je baš dr. Scheiner v imenu Sokolstva prvi navezal stike z onim inozemstvom, ki je bilo od nekdaj naklonjeno slovanskim težnjam. Dolga je vrsta odprav in ekspedicij, ki jih je vodil v Francijo, na razne druge mednarodne tekme in zbornice ter telovadne slavnosti, kjer so se Sokoli spoznali z gimnasti drugih narodov in sklenili za bodoče dneve trdne vezi prijateljstva in bratstva. On nam je kazal pot tja, odkoder je prihajala pomoč in svetel žarek v temo robljave!

Kot najboljši poznavalec Tyrša, njegovih naukov in kot bivši njegov pobočnik si je postavil po Tyrševi smrti nalogo, zbrati in izdati vse Tyrševe spise v enotni obliki.

Elitni Kino Matica

Oglejte si danes najlepši veljalpinski film

Planine plamenih

Grandiozni film o gigantski borbi v svetovni vojni na zasneženih vrhovih Dolomitov!

Omislite si takoj potrebne vstopnice v predprodaji od 11. do pol 13. ure!

Predstave ob 4., 1/8 in 9 1/4 zvečer

Ali ter jih podariti Sokolstvu kot lepo povezan šopek sokolskih vrlin in kreposti. Njegovo prizadevanje je pokazalo stoterne sadove, saj je dosegel, da je postal Tyrš v svojih spisih dostopen vsemu sokolskemu krogu.

Zalost kraljuje danes v naših vrstah. Brata dr. Scheinerja ni in ne bo več med nami. Bodi mu ohranjen bratovski spomin v tem, da bo vsak izmed nas skušal storiti za sokolsko stvar čim več in se tako oddolžiti spominu na velikega, nepozabnega starosta.

Večnaja mu pamjati!

Sožalje Sokola K.J.

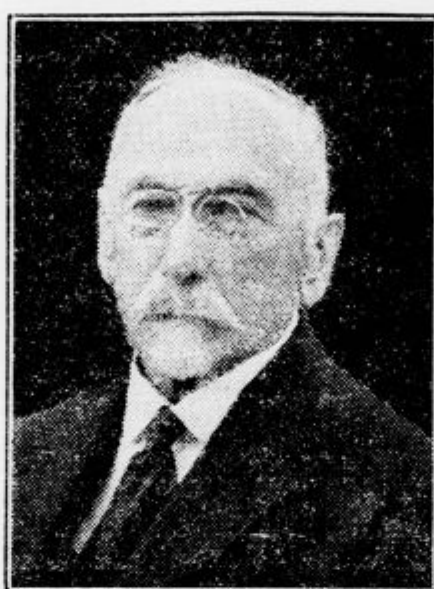
Iz Ljubljane je bila odposlana naslednja sožalna brzojavka:

»Češkoslovanska Obča Sokolska, Praha III.

Iskreno sožalje ob smrti brata staroste Scheinerja izrekata v imenu jugoslovanskega Sokolstva Bajželj, Gangl.

Senator Ivan Hribar

Med senatorji, ki jih je na osnovi ustavnih določb imenoval Nj. Vel. kralj, sta iz naše banovine gg. Ivan Hribar in dr. Valentin Rožič.

Gosp. Ivan Hribar je vsej naši javnosti že tako znan, da ji ga ni treba na novo predstavljati. Opozorimo naj samo na njegovo ogromno politično in parlamentarno izkušnjo, saj je spadal že pred vojno med vodilne slovanske politike, bil je tudi več let ljubljanski župan in zastopnik Ljubljane v dunajskem parlamentu. Že takrat je bila znana njegova očenostna jugoslovanska in splošno slovanska miselnost, ki ga je dovela v osebnost, največkrat iskreno prijateljske stike z najodličnejšimi predstavniki vseh slovanskih narodov. Po udeležitvi je bil g. Ivan Hribar prvi jugoslovenski poslanec v Pragi, nato pa pokrajinski namestnik za Slovenijo. V dobi šestojanuarskega režima je bil poklican v Vrhovni zakonodajni svet, v katerem se je odlično udeleževal, sedaj pa je bil imenovan za člana našega senata. Ta važna parlamentarna institucija, katere prvi seli je včeraj predsedoval kot starostni predsednik, je dobila v njemu člana ogromnega obzora, dragocenih izkušenj in velikih vsestranskih sposobnosti.

Prof. Anton Lenarčič †

Ljubljana, 11. januarja

Davi ob pol 7. je umrl profesor Anton Lenarčič, član učiteljskega zbora državnega moškega učiteljskega v Ljubljani. Pokojnik je sicer bolehal že več mesecev — prehladi se je bil namreč na črni prsti — vendar je njegova smrt nastopila nepričakovano. Ležal je v poslednjem času komaj nekaj dni, v nedeljo se mu je bolezen nenadoma poslabšala, nastopili so znaki bližnjega konca, pri zavesti pa je bil skoro do zadnjega trenutka. Še proti 6. uri zjutraj se je razgovarjal s svojim direktorjem. Izjavil mu je, da sicer ne čuti nikakih bolečin, da mu je le silno slabo, nato je takoj nastopila agonija in po nekoliko nemirnih zdihih mu je njegov najboljši predstojnik in iskren prijatelj direktor Anton Dokler zatislil oči.

Pokojnik se je rodil 1877 na Blokah. Dvorščak je učiteljske v Ljubljani in je služboval nekaj let kot osnovnošolski učitelj v Smartnem pri Kranju in v St. Vidu nad Ljubljano. Nato je položil v Ljubljani meščanskošolski izpit ter je bil premeščen na vadnico pri moškem učiteljsku v Ljubljani. Na zavodu je ostal do konca, najprej na vadnici, a nato je bil imenovan za profesorja na učiteljsku. Tako v sredi profesorskega zbora kakor med dijaki je veljal kot blaga duša, kot iskren značaj, vreden, silno marljiv v šoli, izvrsten metodik z dolgoletno prakso, vedno čitajoč in iskajoč novih metodnih potov, da mu bo

na v preprosto etanovanje, ob okenh visijo skoraj bele zavese — tu so doma še ljudje, ki jih življenje kljub vsemu še ni moglo vrediti ob tla, tu so doma še ljudje, ki imajo še svoje delo in ki imajo toliko mezd, da na štedilniku za vsako polno in za vsak večer veselo ropočajo pokrivače na loncih.

Tam nekje sredi spečih gajev in zasneženih travnikov, po katerih ležijo rahlo zaladene mleke in po katerih se pretakajo globoko rezani kanali tihe barjanske vode, tam nekje na samem ob Cesti dveh cesarjev leži Sibirija, naselbina domov za brezdomce, kjer so po zaslugi mestne občine najbednejši za prvo silo našli svoje zatočišče. Imena Sibirija prebivalci pač ni so vzdeli kraju zavoljo tega, kar imajo in kar so tu našli, temveč pač zavoljo vsega, za kar jih je ogoljufalo življenje: izgubljeni so življenja so ti ljudje prav za prav, izgubljeni od dela in od kruha in ti so, kakor živijo zdaj, je pač Sibirija.

Po polju kraj ceste so bili otroci navašeni sneženega moza — no, da, prav poslednjega veselja za življenje se res ne more otroku odvzeti. Ko se približava naselbini, se kup otrok s kepami podi po snegu. Ob poti, ki zavije od ceste, je raztresenih kakšnih petdeset hišic in bajtic, nekatere zidane, nekatere lesene, nekatere »koraj malo gosposke, druge revne, da bi se jih moral usmiliti Bog. Iznad streh se tu pa tam kadri, na okenh se prikazujejo obrazi, na

zanj le prav težko ali pa sploh nemogoče najti enakovrednega namestnika.

V površni družbi je bil sicer navidezno nekoliko hrapav, malo zgovoren in nerad zaupajoč, svojim prijateljem pa je bil najodkritosrčnejši, najboljši človek. Po smrti svojega nad vse ljubljene sina Antona, ki je tik pred maturo našel nenadno smrt pod Triglavom, pa je postal otožen in zamišljen. Od tedaj dalje je prebil več ko polovico svojega prostega časa pri sv. Križu ob grobu svojega ljubljence. Sedaj je našel večni mir ob njegovi strani. Sam velik turist je sledil sinu ter postal tudi on žrtev planin. Prehladi se je bil ob priliki večdnevne ture na Črni prsti in danes ga ni več med nami. Zapušča vdovo Ivanka, ki se bo od izgubi vseh, kar jih je imela in ljubila, le težko potolažila. Pogreb draga tovariša in ljubljene učitelja bo v torek ob 16. uri izpred hiše št. 21. v Čopovi ulici. Duši blagega pokojnika zasluženi večni mir, njegovi neotlažljivi vdovi iskreno sožalje!

Pogreb častite narodne matere

Kostanjevica, 11. januarja.

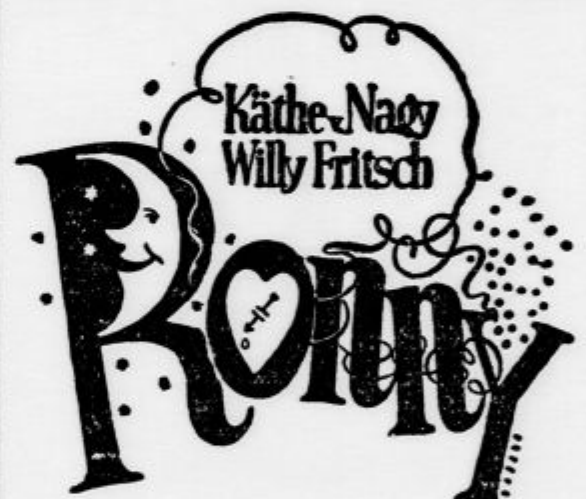
Vest o nemadni smrti g. Antonije Bučarjeve, sloveče kostanjeviške gospodinjice, je presnetila ne samo mesto Kostanjevico in njeno okolico, temveč tudi vso pokrajino od Novega mesta do Bregane in vse obširno Krško polje. Smrt je ugrabila veliko narodnjakino, požrtvovalno podporico kulturnih in humanitarnih društev, tolažnico siromakov, ki je do zadnje ure svojega življenja nesebično izkazovala dobroto tisočim. Dasi že v častiljivi starosti 89 let, je bila še vedno duševno sveža in v skrbi za naše mesto, vselej se vseh naših napredkov. Svojo vmeno je raztezala tudi na najširšo okolico, tako da so vsi poleg drugih njenih lepih lastnosti spoznali tudi njeno širokogrudnost. Njen dom je postal gostoljubno zbirališče vse domače in okoliške inteligence in s tem torišče javnega naprednega dela.

Kako je bila pokojnica spoštovana, je pričala veličastna udeležba množic, ki so se v petek zgrnile v Kostanjevici, da pokojnico sprejmo na njeni zadnji poti. Pred hišo žalosti je moški zbor zapel večno lepo »Vigredo«, nato pa se je razvil žalni spoved, kakor da Kostanjevica še ni videla. Za križem so se razvrstili nosilci venčev, tako deputacije gasilec, Rdečega križa, Sokola, bilo pa je še 25 venčev od sorodnikov in prijateljev. Sledili so gasilci z župnim praporom, meščanska garda, gasilska godba, za krito pa bližnji in daljnji sorodniki, zastopniki oblastev, Sokola in drugih korporacij; prijatelji in znanci. V svečani tišini, ki so jo prekinjale samo žalostinke gasilske godbe, se je snovevil silski Kostanjevico na pokopališču. Trikrat se je v slovo nagnil gasilski prapor, še enkrat je zadonela »Nad zvezdami« in so odmevi zamrli tam pod Gorjanci.

Najuglednejšo gospodinjico, najpopularnejšo družabnico ter najradodamejšo dobrotnico in najzvestejšo nacionalno sodelavko bo Kostanjevica ohranila in trajnem hvaležnem spominu. Veliki dobrotnici, naši dobri prijatelji naj bo lahka zemlja pod tihimi Gorjanci!

PRIDE!

PRIDE!

PRIDE!

PRIDE!

Požigalec lastne domačije pred sodiščem

Novo mesto, 11. januarja.

Pred novomeškim okrožnim sodiščem se je zagovarjal kočar Janez Kastigar iz Starega brega zaradi požiga lastnega doma, zaradi česar je bila od požara ogrožena vsa vas in življenje sosedovih otrok. Ta tragičen dogodek se je izvršil lani v noči na 13. novemb. Ogenj je nastal v Kastigarjevi šupi in upepelil poleg šupe še kočjo. Kot osumljenca so orožniki aretirali gospodarja Janeza Kastigarja in ga oddali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Obtoženi Kastigar je priznal, da je zažgal svojo domačijo in izjavil, da je to storil zaradi tega, da se reši svojih sosedov, s katerimi je imel kot priseljenec večne

DVA NOVA MODELA

Allegro

sestavljena v en aparat, kamen in usnje za brušenje. Rezila se brusijo na eno ali na dve ostrini. Omogoča se brezhibno britje

Ponikljan

Din 310.—

črn

Din 155.—

NEVERJETNO POENOSTAVLJEN

Priprava za brušenje se obrača z bliskovito brizno, obvladajoč kamen in tudi jermen za ostrenje. Dobiva se v vseh parfumerijah, drogerijah, nožarnih in ostalih prodajalnih te stroke.

spore. Prav na usodni večer, je dobil se od odvetnika dr. Siegmunda opomin na plačilo odvetniških stroškov. Neprijeten nastop je imel istega večera tudi z vaskimi fanti, kar ga je tako potrljo, da je sklenil oditi iz zasovražene vasi Starega brega z družino vred, svoj lastni dom pa zažgati. Kakor je dejal, je o svojem namenu obvestil svojo rodbino, ki mu je to namero odsvetovala, preprečiti pa je ni mogla. Obtoženec je kmalu po polnoči stopil v svojo leseno šupo in zažgal kup slame. Iz hiše je reč! le obleko in posteljnino, vse drugo je zgorelo. Pri tem požaru je pretila velika nevarnost bližnjemu Kastigarjevemu sosedu Kuretu. V hiši so ta čas trdno spali štirje Kuretovi otroci in so bili v nevarnosti. Kastigar je priznal, da je za vse to vedel, sklenil pa je, paziti nanje in jih v silni rešiti. Ker so takoj prišli na kraj požara vaščani, je zanj ta skrb odpadla. Najstarejši Kuretov sin se je pa pravčasno zbudil in spravil svoje mlajše bratce na varno. Obtoženega Kastigarja v kritičnem trenutku ni bilo nikjer, zaradi česar se njegov zagovor, da je hotel rešiti Kuretove otroke ni uvaževal.

V toku preiskave zbrano dokazno gradivo ne kaže, da bi bila njegova preračunljivost zmanjšana. Sodišče je po kratkem posvetovanju spoznalo obtoženca za krivega dejanja ter ga obsodilo na eno leto robovje in izgubo častnih pravic za dobo dveh let. Obsojenec je po svojem pravnem zastopniku odvetniku dr. Ivanu Vašiču prijavil revizijo in priziv.

Dve žalostni otroški zgodbi

Krško, 11. januarja.

Tudi med mladino, ki trga še hlače po šolskih klopek, se najdejo malopridniki, ki povzročajo že v zgodnji mladosti obilo skrbi in nepriključnosti staršem.

Tako se je pri našem dopisniku zgasila skrbna mati s prošnjo, da bi po »Jutru« in »Domovinu« poizvedeli, kje je njen 13-letni sin Franc Gregorčanc, ki ga pogreša že od vseh svetnikov l. 1930, torej že nad 13 mesecev. Fantiču dom je prej ni dišal pa ga je kar zmanjkalo in ga včasih tudi po več mesecev niso videli. Ker pa se je v zadnjem primeru materi videla odsotnost sina predloga, je v prepričanju, da bo malopridnika našla v bližnjem okolju, prehodila že vso okolico, a zaman. Fantič se je to pot gotovo bolj oddalil od doma. Navajamo opis, po katerem ga bo lahko prepoznali. Za svojih 13 let je precej razvit, ima sive oči, podolgač obraz in kostanjeve lase. Kdorkoli bi o njem kaj vedel, naj to sporoči Jožefi Bizjakovi, Veniše 22, pošta Leskovec pri Krškem.

Te dni so na potu blizu Leskoveca našli v snegu nepoln zmrzlo 12-letno deklico. Deklece bi kmalu postalo žrtev ne golega naključja, temveč zganja, kar je nad vse tragično. V neke mhramu, kjer se je kuhalo žganje, se je deklica opila. Ali se je poslužila strupene pijače z vednostjo in privoljenjem odraslih, ne vemo. Gotovo vsega obojanja vredno je, ako se mladina v najnežnejših letih zastruplja z alkoholom. K sreči so onemogočeno deklico še pravčasno našli usmiljeni ljudje in jo prepeljali na dom, da so jo rešili gotove smrti.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice neovirano lahko iztrebljenosti črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefov« vedno ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

otrok, ki so od vsega početka okusili mnogo glada.

Po kočah je mraz, okoli oglov je umazan sneg; po boljših družinah, kjer iz prejšnjih časov se premorejo garšice, jih nosijo na sebi kar po ves dan, da se tako toplota, ki jo imajo od Boga, ne troši za prazen nič. In med kolonijci ro ljudje, ki so svoje dni v resnici poznali drugačno življenje. Med njimi so ljudje, ki so svojčas imeli udobne, lepe službe, potem pa so jih vse te stvari, kakor se pač dandanes go-dijo, vrge ob tla. Toda dovolj moči in do-volj vere je v njih, da se ne uklonijo in da ne utonajo v lumpenproletariatstvo in obup.

Za silo se živi. Zdaj pa zdaj se ujamemo kakšno majhno delo, žene hodijo streč in prat, otroci prinesejo kdaj kakšen denar odhod. Kadar ima človek najtršo šolo življenja za seboj, takrat zna živeti na kakršenkoli način. Cashi je treba res tudi malo zakleti, časih res ne kaže nič drugega, kakor da gre človek s tistimi redkimi dinarji, ki jih lahko kje ujamemo, v gostilno pit. V koči doma je takšna snega, po osem in še več se jih na ožkem prostoru stiska po nekod, in kjer so ljudje preblizu med seboj, tam si postanejo daljni.

Toda daleč je še obup. Zdaj je zima, potem bo prišla pomlad — in pomladi bodo možje spet pljunili v roke in bodo nadaljevali z zidanjem svojega doma in po-ago-ma se jim bo brez dvoma tudi odprla ce-ta v življenje.

L. Mrzel.

Nedeljski obisk v Sibiriji

Kolonija ob Cesti dveh cesarjev — Na svetu in z denarjem, ki jim ga je dala mestna občina, so si brezdomci zgradili skromne domove, da v njih prikažajo svoje pomladi

Ljubljana, 11. januarja.

Ko eva se s prijateljem odpravila, da malo pogledava, kako se kaj godi »Sibir-cem«, kakor se tudi sami nazivajo kolonisti v Mestnem logu, so po ulicah trije pari konj vlačili plug in orali sneg. Trotoarji so bili čisti kakor pometeni, na strehi se je tu pa tam sprožil majhen plaz napol zmrzlega, napol staljenega snega in preko žleba zdrvel na glave nič hudega slutečih pasantov. Pred »Evropo«, pred pošto in drugod so ljudje trumoma vstopali v tram-vaje in avtobuse, da čamorkoli pobeogne pred tisto prazno, tiho žalostjo, ki se vsa-ko nedeljo popoldne razleže po mestu: vsi so šli, za zaprtimi, zagnjenimi okni dremljivo zapuščene sobe, po praznih ulicah prihajata samo kakšna služkinja in vo-jak in se ustavljata pred kričočimi lepaki na kloških in pred nezastirani izlozobami. Sema tišina, puščoba in mir.

V smeri proti barju Ljubljana strašno hitro izgubi svoje mestno lice. Tam za Kolesijo in ob Trnovem, tam med Grača-ščico in Malim grabnom je v zadnjih letih sicer zrastle celo mesto novih vil, toda ko-maj se človek izmota iz zadnje ulice, mu v-čraz zavejejo volnje pravega podeželja.

Za murvinimi drevoredi in gaji, za vr-bovjem, med jeseni, jelšami in hrasti se smejejo majhni kmečki domovi, živinski hlevi se tiščijo hiše, na vratih visijo gnojni koši, psi lajajo okrog voglov skoraj prav tako, kakor znajo s kmečkih dvorišč lajati na mestnega človeka, ki gre mimo. Na oglu smešno majhne kočice, ki ždi sredi zasneženega vrčja, je še pribit napis: Po-zor, hud peš! Malo je prav za prav, kar premore človek — toda časi so dandanes tako tesni, da moraš zastražiti vasko sla-mico, ki jo še imaš.

Onkraj naraslega Malega grabna se ob ličnem postopju nove mitnice snideta in ločita Pot na Rakovo Jelšo in pa cesta, ki je še do teh naših nevarskih časov ohrani-la svoj stari blesčeti naziv: Cesta dveh cesarjev. Na to cesto nama pokažejo fantje, ki pridejo iz megle in ki eva jih vprašala, kod se gre v Sibirijo. Ob potih po barju ždijo lične hišice in majhne le-sene bajtice — tako majhne, da bi bile pripravne otrokom za igranje, toda iznad streh se čisto zaresno kadi, ob lesenih eta-nah so prilonjeni butarice siromanskega dračja, izza motnih plj gledajo obrazi ženski in otrok. Šupa ob cesti je prede-la-

Pod najvišjim
pokroviteljstvom
Nj. Vel. kralja
Aleksandra I.

AKADEMIJA

16. januarja

1932

na
TABORU

XII. SLOVANSKI VEČER

Domače vesti

• Novoletna voščila naši vojni akademiji. Upravnik francoske vojne akademije general Bufourt, češkoslovaške vojne akademije general Hrabec in poljske vojne akademije general Kučuba, profesorji in slušatelji teh akademij so sporočili beograjski vojni akademiji prisojna voščila za novo leto. Upravnik naše vojne akademije general Sava Tripković pa je v imenu naše vojne akademije poslal novoletna voščila upravnikom francoske, češkoslovaške, poljske in rumunske vojne akademije.

• Na praški tehniki. Je diplomiral za strojno inženjerja g. Igor Lokar iz Ajdovščine.

• Natečaj za inženjerje. Direktorja državnega posestva Belje razpisuje natečaj za izpraznjeno mesto hidrotehniškega inženjerja. Reflektant mora imeti najmanj petnajst let hidrotehniške službe. Opremljene prošnje se sprejemajo do 1. februarja.

• Strokovni pouk o mlekarstvu v ljubljanski okolici. Kmetijski oddelček banke uprave pripravi v teku tega meseca enodnevne tečaje s poukom o mlekarstvu. Na predavanjih bo sodeloval po možnosti tudi strokovni kmetijski referat s poukom o živinoreji. Pouk bo deljen, in sicer: dopoldne za moške, popoldne za ženske. Razpored predavanj: 16. t. m. v St. Vidu nad Ljubljano; 20. t. m. na Ježici; 22. t. m. v Dravljah; in 23. t. m. na Viču. Čas in kraj predavanja bo razviden na občinskem uradu. Prihodnji mesec se bodo predavanja nadaljevala v ostalih okoljskih občinah. Ker so taka predavanja o mlekarstvu in živinoreji največje važnosti za okoljske kmetovalce kot zaglajevanje mesta z mlekom, je pričakovati velike udeležbe.

• Višji kmetijski tečaj na Dolenjskem. Višji kmetijski tečaj bodo 17. t. m. v Veliki Loki pri Trebnjem, Metliki in Črnomlju. Na teh tečajih, ki bodo trajali 7 tednov, bodo predavale strokovne učne metode strokovnih načelnikov in banovanskih kmetijskih šol na Grmu. Predavanja se bodo vršila v ljudskih šolah vsakega nedeljo in sredo ob 8. do 12. Tečajni bodo v vseh navedenih krajih otvorjeni 17. t. m. ob prisotnosti strokovnih načelnikov.

• Zavarovanje lekarniških pomočnikov. Težavne ekonomske prilike kakor tudi želja vseh lekarniških krogov so dale lekarniški borbi povod, da v zvezi z ministrstvom za socialno politiko in narodno zdravje skuša definitivno rešiti vprašanje zavarovanja lekarniških pomočnikov in lastnikov z ustanovitvijo pokojninskega zaveza lekarniške zbornice kraljevine Jugoslavije. Na predlog uprave lekarniške zbornice in s podporo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se je našla rešitev tega vprašanja na podlagi splošne solidarnosti Polna pokojnina za vsakega znaša po tridesetnem delu v tej stroki 3000 Din, za vdove 50 odst. možne pokojnine, za vsakega otroka pa 500 Din, odgojnica za sirote pa 1000 Din. Sodobni generaciji se vračuna za nazaj toliko let v lekarniško službo, kolikor jih še doživlja v tem poklicu, največ pa 15 let.

• Gg. senatorjem in narodnim poslancem. Prejeli smo: V imenu zastopateljskega zbora staropokojencev, provizijonistov, mladoletnikov, invalidov, vdov in sirot drž. in južne železnice, je podpisano društvo primorano, da vas, gospodje senatorji in narodni poslanci, ob odhodu na redno delo ponovno opozori na bedo in krivice, ki se gode tem revežem ter vas najvredneje prositi, da ne pozabite na te uboge trpinke. V kakšni bedi žive ti ubogi trpinke s svojimi prejemki vam bo gotovo že znano. Znano vam bo gotovo tudi, da milošinarni za družbeno provizijo s svojo draginceno dokladno duerno Din 2 naravnost umirajo gladu. Morda vam ni znano, da se železniškim invalidom v dravski banovini še danes ni prevedla njihova krona neugodna renta, med tem ko se je onim železniškim invalidom, ki so bili pod ogrsko krono, njihova krona neugodna renta prevedla vsaj al pari že leta 1927. Vsi ti trpinke v duhu spremljajo v Beogradu in trdni nači, da jih ne boste pozabili, temveč da boste na mednarodnih mestih storili vse, da se tudi tem nesrečnikom, ki so žrtvovali vse svoje moči v blagor države in človečanstva, vendar enkrat urode njihovi prejemki. V tem pogledu je podpisano društvo že na vseh mednarodnih mestih predložilo nebroj prošni. Ako bi vam pa bila, gospodje, kakšna stvar nejasna, je podpisano društvo vedno pripravljeno, da ustmeno ali pisмено ponovno razloži krivice, ki se gode tem nesrečnikom. — Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

• Novi grobovi. Včeraj je umrla v ljubljanski bolnici v visoki starosti 75 let gospa Terezija Huberjeva, vdova po gro.

škinecem oskrbniku in mati uslužbenke Narodne tiskarne g. Marije Hauptmanove. Pogreb drage pokojnice bo jutri ob 16. izpred bolnišnice. — V Cigaletovi ulici 1. v Ljubljani je umrla gospa Katarina Gröbmingova rojena Božeglav. Pogreb bo jutri ob 14. — V ljubljanski bolnici je po daljšem bolehanju umrla gospa Marija Ravnikarjeva, rojena Müller. Pogreb bo jutri ob 15. izpred bolnišnice. — V Jelovškovi ulici 26. v Ljubljani je po dolgi bolezni umrla g. Franc Burger želez. strojevodja v pok. Pogreb bo jutri ob 16. izpred hiše žalosti. — Po dolgi bolezni je umrl v bolnici Bratovske skladišnice na Javorniku g. Lovro Avsenek, dolgoletni tovarniški delavec na Jesenicah. — Na Blejski Dobravi pa je nedolga preminil v 64. letu starosti gosp. Anton Jakopič, hišni posestnik. Bodi pokojnim ohranjen lep spomin, priždetim naše iskreno sožalje!

• Splitška podružnica CMD vabi svoje člane, da se pomoštevno udeležijo rednega obnove zbor dne 16. t. m. v hotelu Kovačević — Silvestrovo po praznovanju splošni Slovenci prvič v okolijski splošni podružnici CMD, ki je priredila večer v restavraciji Kovačević izredno okusnim in pestrim programom je predstavila številne obiskovalce, ki so v najboljsem razpoloženju ob vseh ubranosti zapetih domačih pesni slavili prehod v novo leto. V kratkih dveh mesecih obstoja CMD je to že tretja prireditelj, ki je združila v prijetni družabnosti splošne splošne tovarniške. Zato je upravičena želja, ki sprememba to mladostno društvo v novo leto za novo srečo in nov razmah.

Za pulloverje pristna ANGLEŠKA VOLNA

TONI JAGER, Dvorni trg 1. Ljubljana.

• Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu naznanja, da predava na rednem sestanku v sredo 13. t. m. ob 20.30 v društvenih prostorih vseuč. prof. dr. Boris Zarnik o temi: »Triglav, kralj jugoslovenskih planin.« Predavanje bodo pojasnjevale mnogobrojne originalne skopične slike.

• Razpis službe. Kraljevski šolski odbor v Ljubljani razpisuje mesto šolskega suve v Ljubljani. Prošilec, ki so izučeni v kakih obli, imajo prednost. Prošnje naj se do 15. t. m. vlože pri predsedstvu magistrata v Ljubljani.

• Službeni list dravske banovine obk. 1. letošnji številki: zakon o izpremembi in dopolnitvah v zakonu o ustroju vojske in mornarice, zakon o ukinitju, izpremembi in dopolnitvi zakonitih predpisov, ki se nanašajo na vrhovno državno upravo, in razloga banke uprave o izpremembi samostojnih ribarskih okrajev Krke in Žužemberka.

• Nesreča pri podiranju bukov. Kolednik Franc vinčar iz Gruskovca, je bil zaposlen 8. t. m. v gozdu pri podiranju bukov. Pri tem mu je padla bukev naravnost na nogo in mu obe v bednih zlomila. Poškodovanec je bil pripeljan v ptujsko bolnico.

• Preobrat v misteriozni aferi. V Baču Topol je dne 1. januarja Rabova doživela veliko vesele, ko je zagledala svojega sina Karla, ki je leta 1922. izgubil brez sledu. Razveselila se je vrnitve svojega sina tembolj, ker je bila osumljena, da je sina ubila in zakopala, da bi se mogla družiti omožiti in prevzeti njegovo posestvo. Bila je zaradi tega dalje časa v preiskovalnem zaporu. Sin je bil v kritičnem času še deček. Priidružil se je nekim pastirjem in šel z njimi v Madžarsko. Na Madžarskem je deček izjavil, da je brez staršev, zato ga je prevzela neka tamkašnja rodbina, pri kateri je ostal vsa ta leta. Sedaj pa se je vzbudila v njem ljubezen do matere; odpravil se je na pot in prišel domov. Mat. ti ga je sprejela in spoznala. Zadeva se je javila policiji in je sedaj ovržena sumnja, da je ona ubila svojega otroka.

• Hrabra služkinja je izvila vlomilcu revolver. V Banja Luki je preteklo nedeljo neznan moški namenjava izvršiti vlom v hišo tamkašnje trgovice Ibrahima Magdalića in se ima trgovce zahvaliti le odločnemu nastopu svoje služkinje, da se vlomilcu namena ni posrečila. Ob 4. zjutraj je trgovce slišal rahle stopinje v veži. Šel je pogledat. Nenadoma mu je stopil nasproti neznan moški z revolverjem v roki veleč: »Roke kvišku!« Ker ni imel orožja pri sebi se je Magdalić naglo odmaknil v sobo, jo zaklenil in začel klicati domače na pomoč. V vežo je prihitela služkinja, zgrabila vlomilca za roke, se z njim ruvala in mu naposled iztrgala revolver iz roke. Vlomilec je po kratki borbi pobegnil. Zločinca zasleduje policija.

• Roparski napad pri Črnomlju. Svoječasno smo poročali o držnem napadu dveh neznanih moških na ravnateljstvo premogovne družbe »Belokrajina« g. Jurija Novotnega. Napad je bil izvršen na cesti, ki vodi iz Črnomlja proti Kanizari. Roparja sta ravnatelju odvzela 40.000 Din. Okolno sodišče v Novem mestu naproša sedaj ono dekle, ki je lansko leto poslalo iz Zagreba na orožniško postajo v Črnomlju anonimno pismo, nanašajoče se na prave storilce tega roba, da sporoči svoj naslov varnostnemu oblastvu. Storičev ali njihovih bratov naj se ne boji, ker so že vsi zaprti po kazniščih.

• Sirov pretepač. Malek Alojz, posestnik sin v Jiršovcih, je zelo udan alkohol. Nedavno se je vračala od sv. maše pri Sv. Urbanu večja skupina fantov. Med njimi je bil tudi Malek, ki je bil v vinjen. Nenadoma je brez vsakega poudarila potegnil iz žepa nož in začel okoli sebe mahati, tako da je v nožerim držajem udaril Krambergerja Antona, vinčarja iz Trnovskega vrha. Udari ga je parkrat po glavi in mu na levi strani blizu senc prebil kožo. Še prej pa je pred centrov napadel s kamenjem Krambergerja Ivana iz Jiršovcev. Sirovi pretepač se bo zagovarjal pred sodiščem.

• Praktične gospodinjice. opozarjamo, da je izšel »Gospodinjčki koledar«, ki prinaša mnogo novih kuhinjskih receptov in praktičnih člankov za gospodinjstvo. Naroča se

v vseh podružnicah Jugoslovenske matice in pri upravi »Gospodinjčkega koledarja«. Ljubljana, Seidenburgova 7-II. Cena 20 Din, s poštno 21.75 Din.

• Za doseg uspehov. Poročali smo že o »Efficiency« gibanju, ki je pričelo najprej v Ameriki in se sedaj širi po vsej Evropi. Povsod tam, kjer kriza najbolj pritiska, iščejo ljudje novih smernic, kako naj gospodarjo in osmerijo svoje delo, da jih kriza ne zmele. Take migljaje daje list »Efficiency« magazina, ki izhaja že v sedmih jezikih v ogromnih nakladah. Pri nas je izšla pred božičem že druga številka tega »Efficiency« magazina v slovenskem jeziku pod imenom »Uspeh«, ki prinaša jako važne stvari. V »Uspehu« najde trgovci in obrtniki ter sleherni trgovski nastavljenec, prav tako tudi uradnik in vsak, ki stremi za napredkom navodila, kako premaga sedanje poslovne težave. Revija »Uspeh« stane letno 60 Din in se naroča pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10.

• Na občutljivi koži se pojavijo lišaji in drugi nedostaki pri uporabi škodljivega mila. Zato se priporoča uporaba samo takih mil, ki so medicinsko brezhibna, kakor so to: Fellerjeva Elisa-mila lepe in zdravljive in sicer: klijno, mlečno, klijno kreme, borakovo, glicerino, katranovo rumenjakovo in milo za britje. Po pošti 5 kosov 52 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatr 245, savska banovina.

• Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Ito — zobna pasta najboljša.

Iz Ljubljane

• Trgovski pica. Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča javnost, da se v letošnji predpusti sezoni ne vrši nikak trgovski pica, kakor je bilo obveljano v časopisu, ker ima ljubljansko trgovstvo resnejše skrbi, kakor prireditelj pice, predvsem pa ima pred očmi »Pomožno akcijo«, s katero hoče pomagati najbednejšim. Načelstvo

• Gremij trgovcev naproša člane, da v čimvečnem številu posejijo dobrodelno akademijo, ki jo priredi na korist revežev in brezposelnih mestna občina 14. t. m. v prostorih hotela »Uniona«.

• Lep čin človekoljubnosti. R. Velepčeva trgovka s kurivom v Sp. Šiški je v korist »Pomožne akcije« obdarovala na podlagi nakaznice mestnega socialno političnega urada 60 otrok s potrebnim blagom za zimsko obleko in perilo. Bilo je prav živahno trgovanje prejšnji ponedeljek in torek v trgovini Balihar-Velepčič na Dunajski cesti 35, ko so prihajale mamice po nakazano blago. Gilhale so in prosile seveda mnogo več, kakor je bilo pripravljeno v zavrtih. Po možnosti se jim je ustreglo, vseh želja pa seveda ni bilo mogoče izpolniti. Tvrdisi Velepčič je za velikodušni dar hvaležno mnogo rodbin in si je s tem svojim človekoljubnim činom pridobila simpatije najširšega občinstva.

• Zborovanje proti visokim najemninam. Strokovne organizacije, katerih imena je skupno z njihovim pozivom objavilo ponedeljsko »Jutro«, vabijo svoje članstvo na skupno javno zborovanje drevi ob pol 19. v veliki dvorani hotela Uniona. Organizacije smatrajo za neobhodno potrebno, da državni in zasebni nameščenci, upokojenci in delavci aprilo sklicanja Narodnega predstavništva opozorijo pristojne činitele, da tvorijo pri visokih stanovanjske najemnine glavno življenjsko vprašanje vseh delovnih slojev.

• Narodna strokovna zveza poziva ljubljansko članstvo, da se udeležijo današnjega javnega shoda ob pol 19. v dvorani »Uniona«. Če kdo, je delavec najbolj prizadet z visokimi najemninami, zato je njegova dolžnost, da se udeležijo shoda in s tem dvigne svoj glas proti previsoki najemnin. NSZ vabi tudi ostalo delavstvo, da pride na shod in se pridruži akciji za znižanje najemnin. — NSZ.

• Zadnji dva predstavi tretjega cikla kulturnih zvočnih filmov ZKD. Danes se vršita v klau Matici ob pol treh popoldne in ob 6. zvečer zadnji predstavi kulturnih zvočnih filmov »Giganti pragozda« (sloni), »Manevri angleške mornarice«, »Diamanti« itd. Ta program je res lep in zasluži vso pozornost naše publike. Priporočamo tedaj da si lepe kulturne zvočne filme danes vsakdo ogleda.

• Predavanje v »Pravniku«. Društvo »Pravnik« vabi na današnje predavanje namestnika višjega državnega tožila g. dr. Avgusta Munde o procesualnih vprašanjih v stvarih žaljenosti. Predavanje bo točno ob 18. na sodišču v Ljubljani, soba 79.

• VII. delavski prosvetni večer »Svoboda« in »Zarja« bo jutri 13. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Spored: Filippa: »Iz vseh domovine« in dr. Dolinar-Bernard: »V zari jutranje igra« bo delavska godba »Zarja« pod vodstvom kapelnika Frana Dolinarja. Tenorist Vinko Slavonovce zapoje Rubinsteinov »Senec«, Flešman-Kozinovec »Vesela godica« in arilo je Fösterjeve opere »Gorenjski slavček«. Pri klavirju bo absolvirana konservatoristka Anica Šubrova. Viktor Čampa zaigra na flavto Mozartov »Andantino«. Pri klavirju Boža Šapja. Sopranistka Anica zapoje Čajkovskega »Na plesu šumečem«, Jensenov »Voter šepetnice« in Rubinsteinovo »Solza«. Pri klavirju Boža Šapja. Baritonist Ciril Oblak zapoje Adamičevega »Paničca«, Adamičeve »Nooj« in preloje. Pri klavirju Boža Šapja. Vokalni kvintet Ljub.

Bohemijski večer SK Iirije

30. januarja v Unionu

LOKAL

s možko in žensko konfekcijsko zalogo, v večjem industrijskem kraju Slovenije, valed družinskih razmer takoj PRODAJ. Ponudbe pod »Ugoden nakup« na oglasni oddelček »Jutra«.

Pri nerednem

iztrebljanju

telesa vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo

Neda - sadne kocke

Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah.

Jana (Grobelšek, Gril, Premelj, Križnar) bo pol Svetkovo »Pod noč, Premelčev« »Po poju pa ročice svetlobe, Hajdrinovo »Čerkovico, Maroltov »Soldaški bobene, Prekovec »Zapoj mi pesem, dekle...« Šišenski govorniki zbor »Svoboda« recitira Otton Zupančič »Zebarec« in »Kovačec. Nace Mihevc bo predaval s pomočjo »skopitčnih slik« o novi industrijski revoluciji. Vstop prost. Ker se bo spored prenašal tudi po radiu, bo to obenem tudi delavska ura v radiu.

• O zemlji in rastlinstvu bo jutri ob 19. predaval v mineraloškem inštitutu univerze v okviru rednih predavanj podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva naš slavnostni strokovnjak profesor dr. prof. g. dr. Karel Hinterlechner, kar bo zaradi svoje važnosti in zanimivosti k predavanju privabilo gotovo veliko množico poslušalcev. Vstopnine ni tudi za nečlane, a vsi občurniki naj se predavanja gotovo udeležijo zaradi važnega razgovora.

• Občni zbor Strokovnega podpornega društva dohodarstvenih nameščencev se je vršil v restavraciji pri »Levu« v četrtek 7. t. m. Od 87 članov se je zborovanja udeležila pretežna večina. Debate, so se udeleževali skoro vsi člani. Razmotrivalo so se v glavnem vprašanja zaščite stanovskih interesov, službenih razmerij in sploh vseh važnih stvari, ki zadevajo dohodarstvene nameščence. Občni zbor je potekel živahno. Vendar v popolni harmoniji članstva. Soglasno je bil izvoljen za predsednika stari zaslužni predsednik g. Kristof, v ostali odbor pa: Solar, Mijč, Verbič, Azbe, Vranč in Hribar. Naposled je bilo sklenjeno, da društvo letos ne bo priredilo svoje običajne veselice, zato pa je namenilo nekaj podpore Pomožni akciji.

• Pisarna krajevne akcijskega odbora na Mostu Ljubljana je ugotovila, da so po pomoti navedeni v imeniku volitev, ki 8. novembra lani niso volili, med drugimi tudi naslednji gospodje: dr. Božo Škerlj, Miklošičeva cesta 6, XIV. volišče; dr. Gozard Kušej, Gradišče št. XI. volišče; dr. Kandare Fran, odvnetnik, Kralja Petra trs, XV. volišče; dr. Viktor Vovk, odvnetnik, Tavčarjeva 1, XIV. volišče; Firsov Viktor, državni uradnik, Vrazov trg 4, II. volišče; Voronov Mihaeljo, kontraktualni uradnik, Vrazov trg 4, II. volišče; Lesjak Vekoslav, trgovec, Sr. Petra cesta, XVI. volišče; Kalsar Franc, trgovec, Tržaška cesta 29, IX. volišče. Ti gospodje so v času volitev delno bivali po raznih poslih izven Ljubljane, na študijih, pri vojakih, so bili volilni predsedniki na drugih voliščih, kjer so volilno pravico izvršili, odnosno bili tako bolni, da se volitev niso mogli udeležiti.

• Zahvala. Prejeli smo: Ker nam je nemogoče, vsakemu predavatelju in vsem, ki so nam bili v režiserskem tečaju naklonjeni, izraziti svojo zahvalo, izrekamo tem potom vsem g. predavateljem, ZKD, Akademskemu kolegiju, ki nas je gostoljubno sprejel pod svojo okrijde, dalje opernemu in dramskemu gledališču, Sentjakobskemu odru ter ravnateljstvu Elitnega kina Matice, Ljubljanskega dvora in Idealu, lutkovnemu gledališču Sokola na Taboru in naposled vsem, ki so nam pripomogli k izvršitvi tega tečaja in njegovemu uspehu, svojo iskreno zahvalo za trud. — Udeleženci režiserskega tečaja ZKD.

• Tovaršice pevke! V sredo 13. t. m. bo zopet redno pevka vaje ženskega akademskega peške zbor; točno ob 19. v balkonski dvorani na univerzi. Pridite vse! Odbor.

• Ljubljanski Sokol javlja članstvu tužno vest, da je preminil dolgoletni in zvesti član brat Anton Lenarčič, profesor učiteljskega. Društveno odposlanstvo ga bo spremljalo na poslednji poti, ostalo članstvo pa vabimo, da se pridruži temu odposlanstvu. Zbirališče danes ob 16. prid hišo žakosti, Čopova ulica št. 21. Kroj civilni s znakom. Pokojniku častem spomin.

• Glavna skupščina Sokola II. bo v soboto 16. t. m. ob 20. na realki, Vegova ul. (vhod preko dvorišča), katere naj se članstvo zaradi važnih zadev sigurno udeleži. Po skupščini prijateljski sestanek pri br. Novaku na Rimski cesti. Zdravo! Uprava.

• Klub jugoslovenskih primorskih akademikov v Ljubljani priredi skupno z delavsko-prosvetnim društvom »Tabor« v četrtek, 14. t. m. ob 20. uri v Hotelu Tivoli komemoracijo v počastitev petdesetletnice smrti nadškofa Jurija Dobriše, istrskega prepoveditelja. Udeležba članstva obeh društev strogo obvezna.

• Društvo slepih je naklonilo osobje prometno komercialnega oddelka ljubljanske železniške direkcije 388 Din, ki jih je zbralo v počastitev spomina pokojnega tovariša Josipa Černeta namesto ovetja na kredo.

• Davčne rubežni. Zaradi neplačanih davkov je davčna uprava 58 strankam zarubila najrazličnejše predmete, tako avtomobile, pisalne stroje, velike železne blagajne, vozove, konje, razno pohištvo in celo dva mlekarska vozčka. Zarubljeni predmeti se bodo od 14. do 25. t. m. prodajali na stanovanjih prizadetih strank.

• Prijeti suknjari. Policijski organi so imeli v nedeljo v Kolodvorski ulici izredno dober lov. V dalmatinski gostilni pri Kovachu so sodeči tržije že danes časa zasledovali tatovi sukenj, in sicer France M., Jernej L. ter France Č. Ti mladi fantje so že danes časa kradli po gostilnah in stanovanjih. Poleg imenovanj je neki detektiv prijel tam tudi znanega delomrznega in priloženostnega tatu Lojzeta T., ki mora osedeti že prisojenih 4 dni zapor.

• Zasledovan pomočnik. Mesarski mojster France Zalar iz Pleteršnikove ulice 25 je prijavil svojo bivega pomočnika Fr. K. zaradi poverebe. Pomočnik je neznano kam izginil, popreje pa je kasiral na mojstrov račun v nekem vinočetu v Gradišču okrog 300 Din.

• Najet napadalec. Predsnočnim je bil na ulici za Bežigradom napaden bljeter Bruno Z. ter ga je napadalec precej poškodoval na glavi in po životu. Zaradi tome napadenec ni mogel spoznati napadaleca, napad pa je prijavil stražniku, ki je bil iznajdljiv in je že naslednji dan izsledil napadaleca v osebi mesarskega pomočnika Karla J. Aretiranec na policiji priznal, da sam ni ime, nikakega sovraštva do Bruna in da ga je k temu nagovoril neki v soseščini stanujoči mizarski pomočnik. Neredna zgodba, za katero tiči najbrže hubosumnost, se bo obravnavala na sodišču.

• Hud pretep v gostilni. V Lavtizarjevi gostilni na Sv. Petra cesti sta popivala prednočnim neki France G. in France Z. s svojimi tovariši. Ze precej okrogla družina je kmalu izzvala preprij, nakar se je jo obrzati ob ostale goste. Prepir, ki se je pričel stojič v veži, mrtiti Anton V. detič, ki pa je slabo naletel Naenkrat se je obrnil vseh razvlečev proti njemu. Votili so se za ter ga pobili na tla. France Z. je pri tem rabil tudi nož ter je Videtiča

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Premiera!

Clara Bow

v filmu

IGRA Z OGNJEM

Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

občutno ranil na glav. Poškodovanca so morali prepeljati v splošno bolnico, dočim sta bila oba Franca aretirana in spravljena na policijo.

• S škjarimi v trebuh. V neki brvnici na Poljanski cesti sta se spila včeraj popoldne pomočnika Ivan Majstorovič in Ivan Č. Mod preprioma pa se je zadnji tako razburil, da je pograbil škarje in zabodel Majstoroviča v desno stran trebuha. Ranjenca so morali nemudoma spraviti v bolnico. Tja so pripeljali tudi 56 letnega Jožeta Grčarja, upokojenega veterinarskega pomočnika iz Skofije, ki je padel doma z lestve in dobil notranje poškodbe. Enako nesrečo je imela tudi 16 letna Danijela Cesarjeva, trgovska vajenka v trgovini Potoviji na Dunajski cesti. Padla je s stopnice in si zlomila levo ključnico.

• Merkurjev ples, običajna predpustna prireditev Trgovskega društva Merkur za Slovenijo v Ljubljani, letos odnada. Za prihodnjo soboto napovedani »Trgovski ples« in prireditev Trgovskega društva Merkur v Ljubljani.

• Zlato, lomljeno, slatnike in srebrne krone kupi F. Čuden, Prešernova 1.

Iz Maribora

• Predavatelje na lanskem prednjem tečaju Sokola KJ vabi mariborska sokolska župa na razgovor v sredo 13. t. m. v župni pisarni v Narodnem domu.

• Kulundžičev »Skorpion« na mariborskem odru. Kot naslednja dramska premijera letošnje sezone se bo uprizoril v soboto 16. t. m. Kulundžičev »Skorpion«. Josip Kulundžič je eden izmed najplodovitejših predstavnikov hrvatske povojne dramske. Njegov »Skorpion«, izrazita groteska, je zanimiva in efektivna dramska tvorba. Pri zagrebški krstni predstavi je dosegla izredno močan uspeh. Mariborsko uprizoritev pripravlja režiser H. Tomašič, njegov je tudi scenični osnutek. V glavni vlogi babice bo nastopila kot gost g. Polid Sturman-Menartova, bivša članica mariborskega in varaždinskega gledališča.

• Izvošček je trčil v avto. Ko je v noči na ponedeljek okoli ene ure podi kočja šumandi svojega konjčka po Slovenščini proti gledališču, je v letem času privozil po Gledališki ulici osebnim avto, v katerega je trčila kočja s precejšnjo silo. Zaradi močnega sunka se je konju pretrgal jermen pri ojesu, padel je in se nekoliko potkolnil. Pri avtomobilu se je zdrobila šipa na vratih. Lastnik avtomobila trgovec M. iz Maribora je stražniku izjavil, da bo trpel škodo sam.

• Obrtno gibanje v lanskem letu. Lani je bilo prijavljenih 231 obrti in sicer 120 prostih, 72 rokodelskih in 21 koncesijskih. Izbrisanih pa je bilo 332 obrti in sicer 202 prostih, 99 rokodelskih in 3 koncesijskih in 28 koncesijskih.

Iz Celja

• Zanimivo predavanje o smučarstvu pod okriljem podružnice SPD bo danes ob pol 21. v meščanski šoli v Celju. Predavanje o razvoju in pomenu smučarstva s posebnim ozir na zgodovino slovenskega smučarstva in njegov razmah v zadnjih letih, bo spremljalo nad 100 prekrasnih skopičnih slik iz zimske narave in življenja smučarjev. Predaval bo gosp. Anto Gnidovec iz Ljubljane. Pridite!

• Opozorjamo na občni zbor Sokola, ki bo v četrtek 14. t. m. v Narodnem domu, mala dvorana.

• Tretja predstava igralcev Dramatskega društva v Celju bo v sredo 13. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču. Uprizorjena bo znana Mrštkova petdesetletna ljudska drama »Marša« v režiji g. mag. phar. Fedorja Gradišnika. Vstopnice se dobe še danes in jutri v predprodaji v knjigarni Gorčar & Leskovec na Kralja Petra cesti.

• Zaključek smučarskega tečaja. Z uspehom se je zaključil 10. t. m. dobro obiskani smučarski tečaj za začetnike in izvežbane smučarje na Mozirski planini pod vodstvom g. Diehla. Do četrta so imeli udeleženci sijajen sneg in prekrasno vreme. Zadnjih par dni je bilo nekoliko oblačno, a južno vreme, ki je zavladalo v dolini, pri Mozirski koči ni pokazalo skoro nobenega učinka. Razpoloženje je bilo vse čas na višku in tečaj je potekel v najlepšem redu. Na praznik Treh kraljev na vse zgodaj se je javilo v tečaj 9 kmetijskih fantov iz Smihela. Bili so z radostjo sprejeti. Dokaz, kako je zanimanje za beli sport med našim narodom z vsakim dnem večje. Ob prvi priliki se bo začel pri Celjski koči nov smučarski tečaj, na kar

BOLEČINE ISHIASA

nastajajo zaradi obolenja živčnega korena v hrbtenici ter je to dolgotrajna bolezen. Za ublaženje bolečin priporočamo hitri zdravilni dnevno uporabo PISTYANSKIH obkladkov. — Originalno blato v 2 oblikah v **DROGERIJI GREGORIČ, LJUBLJANA** PREŠERNOVA 5.

Iz Kranja

— Informativno predavanje o splošnem in skupnem davku, davku na poslovni promet se bo vršilo v Kranju danes 12. t. m. ob 20. v kavarni Narodnega doma. Predaval bo višji finančni svetnik g. Josip Mosetizh. Kor je predavanje velike važnosti glede na to, da dela davčnim zavezancem zaradi nejasnosti velike težkoče, opozarja načelnost gremja vse prizadete gospodarske kroge, posebno trgovce, industrije, obrtnike in gostilničarje, da se predavanja udeležijo.

— Občni zbor podružnice CMD se bo vršil danes ob 18. uri v gimnaziji (prihliže). Prijatelji in člani CMD vabljeni!

Z Jesenic

— Lep pogreb. V krasnem zimskem popoldnevu je nastopil v nedeljo popoldne pokojnik Fr. Smrekar svojo zaupno pot. Pred hišo žalosti na Savi se je zbrala množica ljudstva, da pospremijo vzornega moža do brega očeta in ugodnega občana do groba. Za številnimi nosilci vencev je svirala godba KPD, za njo so koračili tovarniški gasilci, za krsto in sorodniki pa se je vila dolga vrsta prijateljev in znancev, uradnikov in delavcev KID ter članov številnih josenjskih društev. Pevsko društvo »Sava« je zapelo pred hišo žalosti in grobu krasne žalostinke.

Iz Kamnika

— Iz delovanja kamniških gasilcev. Občni zbor kamniških gasilskih društev, ki se je vršil 6. t. m. v gostilni Rajdija, je bil pomotno obiskani in je trajal skoraj 4 ure. Stvarna debata o nekaterih točkah dnevnega reda je pokazala, da se člani živo zanimajo za delovanje odbora. Kamniško gasilsko društvo je v preteklem letu razvijalo živahno delovanje. Skupno z društvom Rdečega križa je ustanovilo knopodjetje in investiralo v to precej denarja za adaptacijo dvorane, nabavo aparatur, opremo dvorane itd. Čisti dobiček naj bi se uporabil za nabavo reševalnega avtomobila in prepotrebno opremo sanitetne kolone. Kino pri kamniških razmerah še pr. dobro uspeva in je društvo, če v teku pol leta odplačalo četrtino investiranega denarja. Preteklo leto pa v Kamniku in okolici ni bilo nobenega požara. Na občnem zboru je bil izvoljen poseben odbor, ki naj izvrši vse priprave za dostojno proslavo 50. letnice društva, ki se bo vršila 17. julija. Ob tej priliki bo v Kamniku pokrajinski zlet vsega gasilstva dravske pokrajine in bo to gotovo največja letošnja prireditev v našem mestu.

Iz Trbovelj

— Danes 12. t. m. ob 19. bo sestanek sokolskega šolstva v mali dvorani in svrhu priprave za občni zbor. Vsi člani vabljeni.

Iz Slovenjgradca

— Poročila sta se gđ. Adela Druškovčeva, hčerka lesnega trgovca, in g. Armin Brenca, bančni uradnik. Bilo srečno! — »Radikalna kura«, znana spevovalka g. dr. Doboviška, se bo uprizorila v nedeljo 17. t. m. na sokolskem odru.

— Zvočni kino se namerava instalirati v Gallovi dvorani, kar vsi meščani prav toplo pozdravljajo.

Iz Šoštanj

— Šahovski vest. V petek je imel naš šahovski klub pri Cerovski redni občni zbor. Udeležili so se ga tudi nekateri še nevljudni ljubitelji šaha. Po zanimivi debati o dosedanjem in zamisljenem bodočem delovanju kluba je bil izvoljen za letošnje leto stari odbor z davčnim uradnikom g. Sušcem na čelu, le novi odborniki gospod Tinec Kocjanec je bil poverjen za blagajniškimi posli. Oselej bodo imeli naš šahisti igralne večere ob sredah; predaval se bo pa na njih vsakokrat po eno uro o teoriji šaha. V načrtu imajo tudi letos več klubskih in medklubskih turnirjev.

— Nov obrtnik. V Mörnkovi hiši na Kralja Petra trgu je otvoril celikovi brivec

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 12.: zaprto.

Sreda, 13.: Revna kot cerkvena miš. Premijera. D.

Četrtek, 14.: zaprto.

Petek, 15.: Zapravljenec. E.

Sobota, 16.: ob 15. Vest. Dijaška predstava po izredno znižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 12.: Viktorija in njen huzar. Gostujeta člana zagrebškega gledališča Margita in Dejan Dubajič. Izven. Zniž. cene.

Sreda, 13.: Snežurka. A.

Četrtek, 14.: zaprto.

*

Premijera. Podorje veselo igre »Revna kakor cerkvena miš« v ljubljanski dramli bo v sredo 13. t. m. Snov veseloligre je zajela iz velikomestnega bankarskega življenja ter vsebuje nebroj zapletljivih in situacij. Ta komedija je dosegla pred kratkim na dunajskem Akademski-Theatru svojo 50. predstavo. Delo je pripravil in režiral za naš odru višji režiser Sest. Glavno vlogo ima Nablocka. Za red D.

Drevi bosta gostovala v ljubljanski operi v opereti »Viktorija in njen huzar« člana zagrebškega gledališča ga. Margita Dubajič in g. Dejan Dubajič. Oba sta zelo priljubljena člana zagrebškega gledališča, predvsem g. Dubajič, ki je najboljši karikaturni komik Zagreba. Gospa nastopi v vlogi oficrske sluga Janzija. Posebno zanimivo in spretno sestavljeni so njuni plesni nastopi. Predstava izven abonmaja. Znižane operne cene. — V sredo 13. t. m. se ponovi velika ruska pravljica opera »Snežurka« za A.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Torek, 11.: Viktorija in njen huzar. B.

Sreda, 13.: zaprto.

Četrtek, 14.: ob 20.: »Zenitev«. D.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 11.: ob 20. »Zemlja smehljajca. Gostovanje mariborskega gledališča.

g. Josip Krajnc brivski salon za dame in gospode.

— Uradni dnevi kontrole sodov. Po sporočilu kontrole mer v Celju bo njen organ pregledoval v Šoštanju sode 25. tega meseca, 22. februarja, 21. marca, 25. aprila in 23. maja. Za ostale mesece se bodo dnevi uradovanja sporočili, o čem bodo doočeni.

— Lastnike psov opozarja mestna občina da prijavijo pse najpozneje do 15. februarja in plačajo takso, ki iznasa letos 25 Din in 1.50 Din za znančko.

Iz Ptuj

— Mestna občina razpisuje dobave mesa, pečiva in specerije za Dijaški dom. Dobave so tedenske. Ponudbe je poslati do 20. t. m. v zaprti kuverti na mestno upravo.

— Zepni koledarčki Jadranske straže se dobijo pri tajniku g. Christofu. Cena 10 Din za komad.

Iz Ljutomer

— Nabiralna akcija. Sokol ne bo ta predpust priredil običajnega plesa. Ker pa potrebuje društvena blagajna okrepitve, se bo društvo v kratkem obrnilo do svojih članov in prijateljev, da mu naklonijo vsaj vstopnino, ki bi jo plačali za plesno prireditev. Društvo pričakuje, da bodo sestre nabirale naše povsod pravilno razumevanje nabiralne akcije.

— Občni zbor Sokola bo v nedeljo 31. t. m. v Sokolskem domu.

— Povodenj. Mlilo vreme zadnjih dni in deževje sta povzročila, da je skopnel smeg in da je voda napolnila vse struwe in vodotoke. Ščavnica in Globetka sta se preplavili precejšnjo delo. Setvam na njihova povodenj gotovo ne bo koristila. Če ne bo nekaj dni več padavin, bo voda odtekla in se ni hati hujšega. Povodenj v januarju pa je tudi za ljubomsko okolico nekaj nenavadnega.

— Popravek. V članku o regulaciji Ljutomeru v 8. št. »Jutra« je pomotoma navedeno, da se pečajo prebivalci našega mesta tudi s hmeljarstvom. Pravilno je, da se pečajo s kmetstvom, za hmeljarstvo se enlo ne zanimajo, ker kraj je dovolj vinske krize.

Iz življenja na deželi

BREZNO OB DRAVI. Božičnico za siromašne šolarje osnovnih šol v Breznem in Podvelki je priredilo 27. decembra pevsko društvo »Velika« v Podvelki s sodelovanjem obeh šol. Društveno dvorano pod streho g. Adolfa Gröglja je napolnilo občinstvo do zadnjega kotička. Pevski zbor in otroci so izvedli vse točke programa v zadovoljnost občinstva. Zlasti je ugajala božična silka »Mir in ljubezen«, katero so uprizorili otroci obeh šol. Prireditev se je zaključila z obdarovanjem otrok, nakar se je vršil prisen obiteljski večer. Obdarovanih je bilo 86 otrok obeh šol z obdarovalom

in obleko. Po vrhu je dobil še vsak otrok zavojček jestvin. K temu gromotnemu uspehu so pripomogli velikodušni dobrotniki domačega kraja: Družba sv. Cirila in Metoda iz Ljubljane s prispevkom 500 Din, srečno načelnost na Prevaljah s podporo 300 Din, Konzurno društvo v Breznu z zneskom 300 Din in drugi. Vsem dobrotnikom bodi izrečena na tem mestu v imenu obdarovanih otrok najiskrenejša zahvala!

LJUBNO OB SAVINJI. Naše marljivo pevsko društvo »Raduha« beleži v svoji kroniki zopet lep dogodek. Dne 5. t. m. je uprizorilo Govekarjeve »Legionarje«. Kdor se bavi s te vrste kulturnim delom v manjših krajih, kjer razpolagajo po navadi z majhnimi odri in malim številom dobrih igralcev diletantov, ve, kaj se pravi spraviti na odor »Legionarjev«. Tudi pri nas je zahtevala igra dosti truda. Mnogi krat so prireditelji ob vajah že obupavali, toda »Raduha« stoji trdno. »Raduha« ne popusti in izvede, česar se popame. Tako je 5. t. m. vsak igralec izvršil svojo nalogo kar najbolje, glavne vloge so bile zasedene prav dobro. Gledalci so odhajali z zadovoljnim in oskrebli dobro reklamo za drugi dan, ko se je igra ponovila pri nabito polni dvorani. »Raduha«, ki je v našem kraju središče vsega društvenega življenja, je vzor nesebičnega delovanja za javni blagor. V pretekli zimski sezoni je darovala čisti dobiček ene svojih prireditev za gradbo Školskega doma v Gornjem gradu, drugih prireditev pa Tujsko-prometnemu in olepševalnemu društvu v našem kraju. Tega društva, ki je za enkrat pri nas denarne podpore najbolj potrebno, se je spomnila tudi letos in mu poklonila ves čisti dobiček. Kakor čujemo, pripravila »Raduha« proslavo desetnice svojega obstoja, ki jo namerava praznovati v marcu. Njena prizadevanja toplo pozdravljamo.

Smrt na poti proti domu

Ljutomer, 11. januarja. 50 let stara vdova po posestniku iz Vogričevcev, Kovačička se je v petek 8. t. m. zvečer nekaj časa mudila v gostilni Viktorja Zadravca v Vogričevcih. Okrog 10. se je »opravila« proti svojemu domu, do katerega ni daleč. Morda jo je lankno vino nekoliko omamilo, da je padla v plitek jarek ob poti, ki je zdaj, ko se povsod topi sneg, poln vode. Najbrž jo je pri padcu tudi zadela kap in je nesrečnica v jarku utonila.

Doma sta jo pričakovala vso noč že odrasla otroka, ko pa je do jutra ni bilo, so jo ljudje šli iskat ter jo našli mrtvo v jarku. Pokopali so jo na cezanjskem pokopališču.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2. — Din.

GOSPODARSTVO

Padanje cen

Med najusodepolnejše gospodarske pojave preteklega leta spada brez dvoma nevdružno padanje cen na vseh svetovnih trgih, ki je svetovno gospodarsko krizo zelo poglobilo. Naša pretežno agrarna država je bila zaradi tega splošnega nazadovanja cen, ki je zajelo predvsem sirovine in kmetijske proizvode, najtežje prizadeta.

Najnovejši podatki Narodne banke nam omogočajo sedaj celoten pregled o gibanju cen v preteklem letu. V teku decembra je splošni (totalni) indeks cen ponovno nazadovale za 1,4 točke, tako da je znašal ob koncu leta le še 67,2. Ker se naš indeks računa na podlagi povprečnih cen v letu 1926, pomeni zgornji indeks, da so v splošnem naše cene padle na 67,2% cen v l. 1926, odnosno, da so od l. 1926 nazadovale za 32,8%.

V posameznih blagovnih skupinah so bile v decembru zabeležene naslednje spremembe. Indeks cen rastlinskih proizvodov je padel za 0,3 na 70,6, indeks cen živine in živinskih proizvodov pa kaže zopet znatni padec za 5 točk na 58,6. Indeks mineralnih proizvodov je ostal nespremenjen (78,4), dočim je indeks industrijskih izdelkov popustil za 0,2 na 68,5.

Gibanje splošnega indeksa in delnih indeksov v preteklem letu in v predhodnih letih nam kaže naslednja primerjava:

	1926	1927	1928	1929	1930	1931
splošni	100	100	99,9	97,6	96,2	95,2
rastl.	100	100	99,9	97,6	96,2	95,2
živ.	100	100	99,9	97,6	96,2	95,2
ind.	100	100	99,9	97,6	96,2	95,2
totalni	100	100	99,9	97,6	96,2	95,2

Kakor je iz gornje primerjave razvidno, so bile še ob koncu leta 1927 in 1928 naše cene v splošnem nad povprečjem iz l. 1926, v naslednjih 3 letih pa se je pričelo občutno padanje. Leta 1929 in 1930 je bil največji padec zabeležen pri indeksu cen rastlinskih proizvodov. Lani se je indeks cen rastlinskih proizvodov zaradi žitnega režima le za malenkost zmanjšal, zato pa je silno nazadovale indeksi cen živine in živinskih proizvodov, in sicer za 27,8 točke. Totalni indeks je v preteklem letu nazadovale za 10,8 točke (v letu 1930 za 15,7, v letu 1929 za 10,4 točke).

Splošno padanje cen je povzročilo, da se izkupiček za naše izvozne blago pri enakih količinah silno zmanjšal, kar pa se je deloma kompenzira na ta način, da se je tudi uvoz pocenil. Narodna banka računa tudi poseben indeks cen glavnih izvoznih predmetov (20 po številu) in indeks cen glavnih uvoznih predmetov (20 po številu). Ta dva indeksa sta se v teku zadnjih let spremenila takole:

	1926	1927	1928	1929	1930	1931
izvoz. predm.	100	100	97,6	96,2	95,2	94,2
uvoz. predm.	100	100	97,6	96,2	95,2	94,2

Razmerje med indeksom izvoznih in indeksom uvoznih predmetov se je zlasti v letih 1930 in 1931 spremenilo na škodo našega gospodarstva, ker so cene naših glavnih izvoznih predmetov bolj nazadovale kakor cene naših glavnih uvoznih predmetov. Leta 1928 je bil naš indeks cen glavnih izvoznih predmetov za 22 točke ali za skoro eno četrtino večji nežu indeks cen glavnih uvoznih predmetov; danes pa sta oba indeksa skoro izenačena.

Padanje cen pri izvozu je za nas velike važnosti zlasti v pogledu anuitetnih plačil za naše dolgeve v inozemstvu. Za nazadovanje cen pri izvozu postajajo naši zunanji dolgi vedno težje breme. Obresti in amortizacijske kvote teh posojil moramo plačevati le s izvozom blaga. Ker pa so izvozne

in oblike. Po vrhu je dobil še vsak otrok zavojček jestvin. K temu gromotnemu uspehu so pripomogli velikodušni dobrotniki domačega kraja: Družba sv. Cirila in Metoda iz Ljubljane s prispevkom 500 Din, srečno načelnost na Prevaljah s podporo 300 Din, Konzurno društvo v Breznu z zneskom 300 Din in drugi. Vsem dobrotnikom bodi izrečena na tem mestu v imenu obdarovanih otrok najiskrenejša zahvala!

LJUBNO OB SAVINJI. Naše marljivo pevsko društvo »Raduha« beleži v svoji kroniki zopet lep dogodek. Dne 5. t. m. je uprizorilo Govekarjeve »Legionarje«. Kdor se bavi s te vrste kulturnim delom v manjših krajih, kjer razpolagajo po navadi z majhnimi odri in malim številom dobrih igralcev diletantov, ve, kaj se pravi spraviti na odor »Legionarjev«. Tudi pri nas je zahtevala igra dosti truda. Mnogi krat so prireditelji ob vajah že obupavali, toda »Raduha« stoji trdno. »Raduha« ne popusti in izvede, česar se popame. Tako je 5. t. m. vsak igralec izvršil svojo nalogo kar najbolje, glavne vloge so bile zasedene prav dobro. Gledalci so odhajali z zadovoljnim in oskrebli dobro reklamo za drugi dan, ko se je igra ponovila pri nabito polni dvorani. »Raduha«, ki je v našem kraju središče vsega društvenega življenja, je vzor nesebičnega delovanja za javni blagor. V pretekli zimski sezoni je darovala čisti dobiček ene svojih prireditev za gradbo Školskega doma v Gornjem gradu, drugih prireditev pa Tujsko-prometnemu in olepševalnemu društvu v našem kraju. Tega društva, ki je za enkrat pri nas denarne podpore najbolj potrebno, se je spomnila tudi letos in mu poklonila ves čisti dobiček. Kakor čujemo, pripravila »Raduha« proslavo desetnice svojega obstoja, ki jo namerava praznovati v marcu. Njena prizadevanja toplo pozdravljamo.

LJUBNO OB SAVINJI. Naše marljivo pevsko društvo »Raduha« beleži v svoji kroniki zopet lep dogodek. Dne 5. t. m. je uprizorilo Govekarjeve »Legionarje«. Kdor se bavi s te vrste kulturnim delom v manjših krajih, kjer razpolagajo po navadi z majhnimi odri in malim številom dobrih igralcev diletantov, ve, kaj se pravi spraviti na odor »Legionarjev«. Tudi pri nas je zahtevala igra dosti truda. Mnogi krat so prireditelji ob vajah že obupavali, toda »Raduha« stoji trdno. »Raduha« ne popusti in izvede, česar se popame. Tako je 5. t. m. vsak igralec izvršil svojo nalogo kar najbolje, glavne vloge so bile zasedene prav dobro. Gledalci so odhajali z zadovoljnim in oskrebli dobro reklamo za drugi dan, ko se je igra ponovila pri nabito polni dvorani. »Raduha«, ki je v našem kraju središče vsega društvenega življenja, je vzor nesebičnega delovanja za javni blagor. V pretekli zimski sezoni je darovala čisti dobiček ene svojih prireditev za gradbo Školskega doma v Gornjem gradu, drugih prireditev pa Tujsko-prometnemu in olepševalnemu društvu v našem kraju. Tega društva, ki je za enkrat pri nas denarne podpore najbolj potrebno, se je spomnila tudi letos in mu poklonila ves čisti dobiček. Kakor čujemo, pripravila »Raduha« proslavo desetnice svojega obstoja, ki jo namerava praznovati v marcu. Njena prizadevanja toplo pozdravljamo.

Občni zbor obrtnikov v Ptuj in Ljutomeru za skupne zbornice

V nedeljo 10. t. m. se je vršil v Ptuj v prostorih društvenega doma občni zbor Zadrage mizarjev in strugarjev. Ob pol 10. uri je v nabito polni dvorani otvoril zborovanje načelnik zadrage g. Ludovik Murko, ki je pozdravil zastopnika mestne občine g. dr. Vadija, dalje navzoče zastopnike Zbornice za TOI zbornice svetnika gg. Zadravca in Senčarja ter dr. Koceta. Po rešitvi običajnih točk dnevnega reda je občni zbor prešel na glavno točko, in sicer na razpravo o sistemu zbornic. Dr. Kocet je razložil sistem zbornic zlasti s stališča obrtniških interesov. Nato sta govorila tudi gg. Zadravec in Senčar, čiji besede so napravile na navzoče globok vtis, oglašili pa so se k besedi tudi člani zadrage, zlasti načelnik g. Murko ter gg. Ambrožič in Podgoršek, ki so odobrvali stališče predgovornikov. Predlog o zbornicah je bil dan na glasovanje in rezultati je bil, da so se izrekli vsi člani zadrage soglasno za skupne zbornice.

Letosno se je vršilo tudi obrtniško zborovanje v Ljutomeru, kjer je bil navzoč tudi zastopnik mariborske Zveze obrtnih zadrug in član Zbornice g. Bureš. Zborovanje je sijajno poteklo, navzoči obrtniki so odobrvali izvajanja gospoda Bureša in odločno poudarili, da hočejo ostati pri skupni zbornici. Vse tri zadrage v Ljutomeru so se izrekle soglasno za skupne zbornice.

— Znižanje doplatila na pšenico. Po naradni trgovskega ministra sporoča Privilegirana izvozna družba, da znaša odsej doplatilo, ki ga plačajo trgovski mlini na pšenico, enotno 7000 Din na vagon, odnosno 70 Din na metriski stot. Doselej je znašal ta doplatek 80, 85 in 90 Din na stot. Dodatek v novi višini bo ostal nespremenjen in veljavi do 30. junija. Ker je sedaj dodatek enak za vsa produkcijska področja, se prodajne cene enostavno izračunajo tako, da se temeljni odkupni ceni doda trgovski zaslužek 5 Din in doplatilo 70 Din pri metriskem stotu.

— Stanje Narodne banke. Po najnovejšem stanju ob 8. t. m., je zlata in devizna podlaga ostala nespremenjena, menična in lombardna posojila pa so se ponovno povečala za 9,8 na 2248,1 milijona Din. Glavna državna blagajna, ki je do konca preteklega leta povzela banki vse ostale dolge, je sedaj v zvezi zlasti avans od 150 milijonov Din. Oblok bankovcev se je dvignil na 34 na 5206 milijonov Din.

— Kaj pričakuje vojudinski hmeljarji od novega zakona o znamkovanju hmelja? Udruženje vojudinskih hmeljarjev sporoča iz Petrovca: Trgovina s hmeljem je še vedno v zastolu. Kupci ne hitijo z nakupom, hmeljarji pa čakajo na nov zakon o znamkovanju hmelja, ki bi uredil izvoz v inozemstvo, če uredimo medtem vprašanje kontingentov za izvoz v Francijo in Belgijo.

— Kožni sejem v Ljubljani. Lovcem se nudi najugodnejša prilika, da jim boje vnovično svoj zimski lovski pridelek, ako se poslužijo za vnovčenje kož lovskih prodajne organizacije »Divja koža« v Ljubljani. Družba, po vrednem redu trinajsta, se vrši 25. t. m. Za to dražbo vlada posebno ob strani inozemskih kupcev veliko zanimanje in bo za blago dovolj povpraševanja. Uspeh pa je močno odvisen od lovcev samih. Čim več blaga bo na razpolago in čim boljše bo povprečna kakovost kož, tem lepši bo uspeh dražbe. Oklenite se »Divje kože« in pošljite vse pridobljene kože nemudoma le njej v prodajo. V današnjih težkih časih posameznik ne opravi ničesar, le v sklopi in medsebojni podpori je moč in zagotovilo za čim boljše gospodarske uspehe.

— Poziv članom odseka za kuncerejo Kmetijske družbe v Ljubljani. Članstvo odseka za kuncerejo pri Kmetijski družbi se poziva, da čim prej vplača članarino pri tajništvu odseka, odnosno pri Kmetijski družbi. Letna članarina za vsakega člana znaša 10 Din, naročnina za »Kmetovalca« pa 30 Din. Člani, ki ne bodo poravnali članarine do 1. februarja t. l., se bodo kratko njih nudi odsek svojim članom, kakor: razstavah, pri dodelitvi plemenskih živali, črtali in ne bodo več uveljavljali ugodnosti, ki pri prodaji kunccev, kožuhovalne itd.

— Poziv članom selekcijskega odseka za perutinarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani. Člani odsekov pri podružnicah, kakor tudi oni, ki so vključeni pri odseku Kmetijske družbe v Ljubljani, se poziva, da plačajo čim prej letno članarino, ki znaša za vsakega člana 5 Din. Kdor ni poravnal članarine v l. prošlem letu, naj vpošlje dvojnoro vsoto, l. i. prošlem letu in l. te. Člani, ki ne plačajo do 1. februarja t. l. članarine, se ne smatrajo več za člane in tudi ne bodo deležni ugodnosti, ki jih nudi odsek svojim članom, posebno na raznih perutinarskih razstavah, pri dobavi jaje za valenje, enodnevnih pišket, sploh plemenskih živali, močnih krmlit itd. po znižanih cenah. Naročnina za glasilo »Kmetovalca« pa znaša 30 Din.

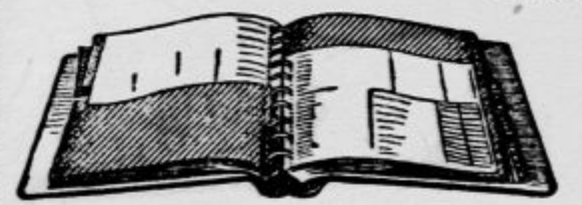
— Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 15. t. m. ponudbe za dobavo barv, sidiol, elektrotehničnega materiala, žebelj za tračnice ter podložnih ploščic. — Gradbeni oddelki direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe za dobavo smolnatih bakelj. Direkcija državnega rudnika v Banjaluki sprejema do 21. t. m. ponudbe za dobavo pretalcev za električni tok. Gradbeni oddelki direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo naplavin tsblis. Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.

Če si hočeš prihraniti čas, prostor in denar,

Naroči si kartoteko brez predalov in omar,

Vseh teh skrbi in brige

Te reši »AGRIPPA« kartoteka v obliki knjige.

Vsa pojasnila daje

Agrippa kartoteka

LJUBLJANA, Selenburgova ulica 1

373

Borze

11. januarja.

Na ljubljanski borzi so se danes v zvezi z okrepitvijo NewYorka tudi druge devize okrepile, le Curih je ostal nespremenjen, London pa je za malenkost nazadovale.

Na zagrebškem elektnem tržišču je bil promet v Vojni škodi za kaso po 250 in pozneje po 255. Nekaj zaključkov je bilo tudi v dolarskih papirjih, in sicer v 7% Blairvrem posojilu po 46, 46,50 in 45,50 in v 8% Blairvrem posojilu po 54. Do prometa je prišlo še v 6% begluških obveznicah po 36,50.

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2258,80 — 2265,64, Bruselj 782,74 — 785,12, Curih 1097,85 — 1101,16, London 187,23 — 194,73, Newyork 5614,05 — 5631,05, Pariz 220,91 — 221,57, Praga 166,98 — 167,48, Trst 283,52 — 289,52. Zagreb. Amsterdam 2258,80 — 2265,64, Berlin (privatno) 1345,50 — 1347,50 (1330 zaklj.), Bruselj 782,74 — 785,12, London 187,23 — 194,73, Milan 283,52 — 289,52, Newyork kabel 5636,05 — 5653,05, Newyork ček 5614,05 — 5631,05, Pariz 220,91 — 221,57, Praga 166,98 — 167,48, Curih 1097,85 do 1101,16.

Curih. Beograd 9,09, Pariz 20,126, London 17,35, Newyork 513,37

Iz življenja in sveta

K smrti francoskega vojnega ministra

André Maginot na mrtvaški postelji

V zasedenem Mukdenu

Obsedno stanje — Kitajski trgovci darujejo Evropcem palače in avtomobile — Zakladi izginjajo

Neki nemški inženjer, ki prebiva ta čas v Mukdenu, poroča razne zanimivosti iz tega mesta, ki ga drži, kakor znano, ta čas Japonci v svojih rokah.

Najnovejša slika predsednika japonske vlade Inukaja

Povelje, ki je prevedeno v vse jezike, prepoveduje prebivalstvu med drugim sprehajanje po mestu po 6. zvečer. Vseposredno razbojevala nova cesarska, rdečo-modro-srebrna zastava z uvezanim »Pozdravom novemu gospodu Mandžurije«. Zastavo morajo na japonsko povelje razobesiti vsi; kdor je nima, si pomaga vsaj s staro cesarsko zastavo. Japonci zelo pazijo na takšne stvari in so za aretacije kaj kmalu pripravljeni. Kitajci skoraj nikoli niso prišli belokozca, Japonci se ne strašijo niti tega.

Ena prvih njihovih odredb je bila razlastitev hiš mandžurskih in kitajskih veletrgovcev. Ti so si pomagali tako, da so svoje hiše »podarili«, enostavno podarili kakšnemu izmed mukdunskih Evropevcov, do katerih imajo veliko zaupanje. Evropske lasti pa se ne upajo dotakniti niti Japonci. Mnogi izmed darovalcev so svojim obdarovalcem, če sami ne bi zmogli stroškov za vzdrževanje novega gospodarstva, odprli bančni konto, da bi zmagali stroške in marsikateri Evropec je prišel tako na prav nepričakovan način do hiše in tudi do luksuznega avtomobila. Seveda so ti darovi samo finte, za katerimi se skrivajo zaupne pogodbe in pričakovanju bolj-ših časov, a vendar se Evropeci medtem nad položajem ne morejo preveč pritoževati. Imovit, kitajski uradniki pa so prišli pod novim gospodstvom dobesedno ob vse, kajti Japonci ne poznajo manire v ljudmi, ki se jim vidijo nasprotniki — služba in imetje je najmanj, kar jim utegnejo odvzeti.

Ko so Japonci zasedli mesto, je bilo v njem še del imetja maršala Čanguljana v znesku 8 milijonov mehiških dolarjev. Te so osvajači zaplenili na račun bodoče vojne odškodnine in baje tudi zato, da se izplača škoda, ki jo povzroča japonsko vojaško kitajskemu imetju. Kitajci torej nimajo samo škode, temveč si jo morajo sami plačati.

Na čuden način je izginil srebrni zaklad nekega kitajskega vojnega dobičkarja, ki so ga cenili na 10 milijonov mehiških dolarjev in ki ga je mož hranil v svoji je-kleni zakladnici doma. Japonci nočejo vedeti nič o tem, kam je ta zaklad izginil — palačo vojnega dobičkarja pa prodajajo na javni dražbi in pravijo, da bodo izkupiček razdelili med kitajsko prebivalstvo. Javno mnenje se temu smeje, kajti vsakdo ve, da ne bo iz tega izkupička razen japonskih vojakov živ krst videl niti beliča.

Sredi novembra je ves Mukden razburila novica, da bo prispel mister Henry Puy ali bivši cesar Hsuntung, da znova zasede prestol svojih prednikov. Japonci mnogo gradijo na tega mladega moža, ki je prispel tudi dejansko in se je za ta prihod mesto slavnostno okrasilo. Toda malo pozneje je mladi »cesar« zahteval, naj Japonci umaknejo svoje čete z mandžurskih tal, ker noče pred svetom veljati za njihovega podpiranca.

Časten spomenik slovitih zdravnikov

»Deutsche Medizinische Wochenschrift« poroča o svojevrstnem spomeniku sloviti zdravnikom, ki stoji v cerkvi Riverside v New Yorku. Ta cerkev je eden največjih božjih hramov na svetu. Na njenem osrednjem altarju stoji Kristus, božanski zdravnik, njega pa obdajajo najslavnejši mojstri zdravniške vede: sv. Luka, Hipokrat, Vesalijski, Lister, Kock, Pasteur in Sydenham. Mislal je kompozicijo, ki predstavlja te moške, je sprožil znani pridigar te cerkve, prof. dr. Harry Emerson Fosdick. Seveda so mu pri določanju oseb pomagali strokovnjaki sodobne zdravniške vede.

Iznajditelj jeklene čelade umrl

Franc Marx, o čigar revščini na stara leta smo nedavno poročali, je umrl v Berlinu, star 70 let.

N. Tassin:

Tako so lovili nihiliste!

(Iz spominov ruskega policijskega uradnika)

V Rostovu na Donu se je nekega dne zgledala pri Zavarcinu, bivšem šefu goskoslavski polit. policije in policije v drugih ruskih mestih, mlada, preprosta in elegantno oblečena dama. Imela je objokane oči; na prvi pogled je bilo lahko spoznati, da jo je prignalo na policijo nenavadno razburjenje. Tajna policija jo je že davno poznala kot članico neke prekuške organizacije. Že del časa jo je strogo nadzorovala, trenutno pa ji ni delala neprikljub, ker se je nadejala, da bo z njenim sodelovanjem prišla na sled celi družbi.

Policijski ravnatelj je bil vprav osupel, ko je stopila dama v njegovo sobo. Na vprašanje, kaj jo je privedlo k njemu, je mlada objokana ženska naravnost povedala, da je prišla ovaditi neko revolucionarno, po imenu Maslovo. Hlapijoča od razburjenja je pripovedovala, da ji je ta Maslova prevzela zaročenca. Zdaj se ji je prišla osvetit z ovadbo.

Ovaduhinja je zaključila svojo izpoved z besedami: »Maslova vzdrže zveze z izdelovalci bomb.«

»Tukaj, v tem kraju?« je vprašal policijski ravnatelj.

»Ne, ampak v Kijevu. Naslov tajne tovarne je Maslovi dobro znan.«

Policijski načelnik je vzel izjavo na zapisnik in je odpustil ovaduhinjo. Še tisto noč se je ženska zastrupila z morfijem. Potem, ko je izdala svojo konfuzijo v ljubezni, ji je postalo življenje pretežko breme, da bi mogla še naprej živeti. Sramota jo je bila tako prevzela, da je izvršila samomor.

Pot v park

Zdaj je začela tajna policija zasledovati Maslovo, ki je često potovala v Kijev, Odeso in Moskvo. Vsako pot so poslali za njo izveščane detektive, da sigurno izsledijo zarotnike, ki so izdelovali razstreliva.

Neki prekucuh, s katerim je prišla v Kijev, je kmalu zatem dospel v Rostov ter najel veliko stanovanje s pretezo, da si bo v njem uredil tehnično pisarno. Ni dolgo trajalo, pa sta prišli v Rostov še dve vsebi, moški in ženska. Prišla sta k prvemu v »službo«.

Nov predor pod Temzo

London ima že dva predora, ki rabita prometu pod Temzo, in sicer se enega, ki je že sto let star, poslužuje železnica, drugega pa cestni promet.

Sedaj nameravajo zgraditi tretji podrečni predor med Dartfordom in Purlettom, 27 km pod londonskim središčem. Širok bo skoraj 6 m in tako visok, da bodo skozenj lahko vozili tudi običajni londonski dvonadstropni omnibusi. Njegov strop bo preko 17 m pod gladino najnižje vode, to pa zaradi tega, ker nameravajo sčasoma poglobiti rečno strugo.

Stroški za gradbo so preračunani na 3 milijone angleških funtov, z delom pa pričnejo v bližnjem času.

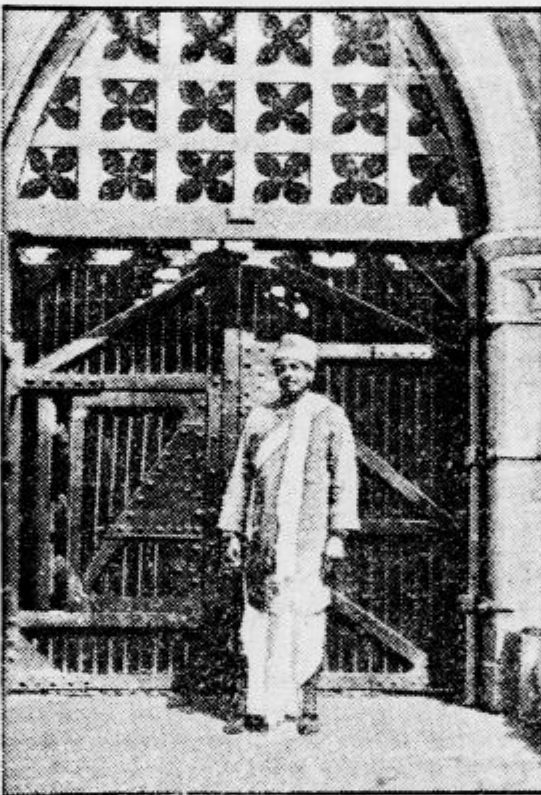
Dawes se umika

Charles Gates Dawes,

ameriški poslanik v Londonu in oče tako zvanega Dawesovega načrta, se namerava po zaključku razorožitvene konference popolnoma odrediti političnemu življenju, kar zanj ne bo nemara težko, saj je tudi predsednik Central Republic banke v Chicagu.

Tu sta zaprta voditelja indske opozicije

Vhod v jetnišnico v Puni, kjer sta zaprta Gandhij in predsednik vseindijske kongresa Patel. (Prihodnja števila tedenske revije »Življenje in svet« prinese zanimiv članek »Borba za svobodo Indije« s številnimi slikami.)

Doživljaj dveh nezkušenih smučarjev

Dva stuttgartska smučarja začetnika sta tvegala navzile svarilom izlet do Tilsmaške kočice na Tirolskem. Zajela ju je noč in sta morala prenočiti na prostem. Drugo jutro sta dosegla vsa izčrpana neko kočico na Walserski planini. Ker ju ni bilo v dolino, se je za njima odpravila rešilna ekspedicija, ki ju je našla tu v strašnem položaju. Mlajši »zmed obih smučarjev je ležal pokrit samo s pulloverjem na kupu sena, roke in noge so mu bile zmrznjene. Zmrznjene roke je imel tudi starejši smučar, tako da ni mogel zakuriti ognja v peči. Obleka, ki sta si jo bila slekla, je bila čisto trda na tleh in je nista mogla obleči. Rešilna ekspedicija ju je morala odnesti v dolino, ker seveda nista bila več v stanju, da bi se odpravila na svojih deskah.

Fordovo mesto v Braziliji

Ameriški avtoindustrijec Henry Ford je za svoje delavce na plantažah gumij ob Amazonki ustvaril velikopotezno naselbino »Fordland«.

Življenje nekulturnih ljudstev

Sege in običaji otočanov Južnega morja

Misionar p. J. Eberlein, ki je prebil več let med otočani Južnega morja, pripoveduje zanimive stvari iz življenja ljudstev v teh krajih in govore trideset ali še več narečij.

Otočci Južnega morja so pokrajinsko očarljivi in se tujuje, ki jih obišče, vtisnejo v neizbrisni spomin. Ljudje, ki žive na njih, pa so silno primitivni in večinoma še niso prišli v dotiko z belokozci. V pogledu verstva so na precej nizki stopnji in poznajo samo zlega duha. Dobrega ne ločijo od slabega, pač pa imajo precej stroge norme za oba spola. Moški in ženske žive strogo ločeno in zase. Nравstveno so na neverjetno visoki stopnji. Če se n. pr. srečajo, bežijo drug pred drugim v gozd. Celo pri jedi sedijo moški zase in ženske zase.

Narava daje otočanom vsega v izobilju. Kokosovih orehov, banan in drugih sadežev je na pretek. Tudi krompirja ne manjka. Skoraj vse svoje jedi polivajo otočani s kokosovim mlekom, ki ima pri njih vlogo naše smetane. Tla so zelo vroča. V največji vročini nadomeščajo celo ogenj. Od živali so v velikih časih posebno prašiči. Pri sprejemih postrežbo poglavarji otočanskih plemen gostom s pečenim prašičkom, ki ga smatrajo za najokusnejšo jed.

V prejšnjih časih so bili prebivalci Južnega morja razvpiti ljudozrci, v zadnjih

letih so se v tem pogledu popravili in civilizirali. Le poredkoma se še primeri, da naleti belokozec na plemo, ki bi ga hotelo ujeti in speči. Takisto izginja tudi navada ropanja otrok, ki so jih poprej otočani odnašali sovražnikom v koši.

Možje na Južnih otokih žive samo lovu, ribolovu in vojni. Velik ugled uživajo med njimi tudi čarovniki in struparji.

Za otroke se starši ne brigajo mnogo. Ko dovršijo 10. leto, postanejo že več ali manj samostojni. S 16. letom je deček že odrasel in ga izroče v skrbstvo ucu, ki mu preskrbi delo in mu poišče tudi ženo. Žene pa se vedno kupujejo. Za dve do triletno deklico se plača vrednost 400 Din, za hčer poglavarja pa dvakrat toliko. Zelo poceni so vdove. Na prodaj so za vrednost 80 do 100 Din.

Najimovitejši med otočani so kajpada poglavarji. Denar pa jim nadomeščajo školjke, ki jih nanizajo na vrvice ali žico. Takšen »koleček« predstavlja vrednost 15 do 20 tisoč Din. Kadar umre poglavar plemena, mu še enkrat pokažejo vso njegovo imovino, kajti med prebivalci Južnega morja je najsravnostnejše umreti v revščini. Kdor umre brez denarja, se mora vračati, da se odkupi z nemirnimi posmrtnim potovanjem.

Danes delujejo med otočani Južnega morja že mnoge civilizacijske sile, ki bodo ta, sedaj še divjaška plemena polagoma približale kulturi.

Zanimivosti iz vsega sveta

Roparji v Perziji

Na železniški progi med perzijskima mestoma Teheran in Isfahan uganja tolovajske roparske drhale, ki je pravi strah vseh bližnjih krajev in potujočih ljudi. Položaj je postal tako resen, da se je vlada odločila napraviti energičen konec.

Razbojniki imajo pri svojem »poslu« svojevrstne manire. Ženskam ne store nič in istotako revnim potnikom, ki jih odločijo od drugih, čim ustavijo vlak. Pač pa opletno bogatine do golega, dasi z vjudno maniro. Če je pa potnik pripadnik vojske ali orožništva, ga umorijo brez usmiljenja.

Zločinci s strojnimi puškami

Iz Springfielda (USA) poročajo, da je zloglasni bandit Harry Young s tremi pajdasi usmrtil 6 policijskih uradnikov in ranil štiri druge. Zločince so odkrili v nekih hiš v okolici. Ko se je policijska četa približala tej hiši, jo je sprejel ogenj iz strojnih pušk. Še preden je utegnula priti pomoč, je Young s svojo tolpo ušel.

Poplave na Škotskem

Južno vreme in dež sta v Glasgowu in zapadni Škotski povzročila veliko poplavo. V Glasgowu je voda mestoma poldrug meter visoka in na tisoče prebivalcev je bilo prisiljenih, da izpraznijo svoja stanovanja. V zapadni Škotski so vse reke prestopile svoje bregove, železniški in vodni promet je ustavljen, gasilci so morali nastopiti z vsemi razpoložljivimi silami, da rešijo ljudi iz hiš, ki jih je bila voda že čisto obdala.

Veliki bankrot v Ameriki

Iz Washingtona poročajo, da je v zadnjih 12 mesecih doživelo polom 2342 bank, ki so predstavljale skupno skoraj dve milijardi 10 milijonov dolarjev.

Ne štedite!

Francoski minister za delo Landry je svojim rojakom nujno svetoval, naj izdajo več denarja. Štedljivost francoskih ljudi, pravi, je tudi delno kriva sedanje gospodarske stagnacije v deželi. Svetuje jim zato, naj popijejo več šampanjca, naj se oblačijo v svilo, kupujejo klobuke in čevlje, rabijo takšne namesto cenenih omnibusov in posejajo gledališke uprizoritve čim česče.

Vodovodna cev je počila

V Napolju je počila vodovodna cev, ki je razdrila ulico. Ker so bila sosedna poslopja v nevarnosti, da se porušijo, so jih morali prebivalci zapustiti.

Vsak dan ena

Štedljiv družinski oče

so dognali, s kakšnimi ljudmi se stika.

Minilo je več mesecev. Bombe so se množile, bilo jih je čedalje več. Tajna tvornica jih je pošiljala po mestih širom Rusije. Tajna policija se ni niti genila. Sele po daljšem obnavljanju je bilo sklenjeno, da izvrše detektivni ponoči preiskavo v stanovanju sumljivih zarotnikov.

Dovolj je bilo, da so nihilisti opazili, kako se bliža policija — že so segli po bombah ter začeli z njimi obmetavati prihajalce. Bombe so treskale tako silovito, da so v mestu živketala vsa okna, šipe v neposrednem sosedstvu pa so se zdrobile na kosce. K sreči ni bil pri tem napadu nihče ubit. Po prvih bombah se je policija umaknila z begom in se je vrnila šele čez nekaj ur z vojaškim spremstvom. V tajni tvornici so našli nad 200 bomb in približno 60 kg dinamita. Dve izmed revolucionarjev se je posrečilo pobegniti, tretjega so prijeli. Afera, ki se je razvila iz te preiskave, ni zgrešila svojega smotra. Ruska vlada je odredila množestvene aretacije in kmalu so bile vse ječe polne strahovalcev javnega miru in reda.

Omeniti velja, da je bila tajna tvornica za bombe v Rostovu ustanovljena na pobudo pokojnega Krasina, poznejšega

sovjetskega poslanika v Londonu in Parizu.

Pes v vlogi detektiva

L. 1911. je izvihala moskovska tajna policija gnezdo nihilistov, ki so imeli dobro razpredeno organizacijo. Seveda so bili njeni člani pod strogim nadzorom. Bilo je znano, da je nihilistična organizacija izvršila več ropov v bankah iz prekuških motivov. Tako je prisvojila znatne vsote denarja, ki je z njim podpirala svoje stremiljenje.

Najprej so ujeli nekega docela nepomembnega člana zarotniške družbe. V ječi so ga tako mučili, da je priznal vse — in še več, kakor je vedel. Le kje imajo nihilisti denar in orožje, ni mogel povedati. Izrekel je samo domnevo, da je oboje mogoče pri nekem mizarju Malovu v okolici Moskve.

Zdaj je bila vrsta na tajnem agentu, ki ga je bila poslala na delo policija. Agent je prišel k mizarju razcapan in brezposeln ter je prosil za delo. Mizar ga je res vzel v službo. Ker je novodolčen tarna, koliko je že pretrpel v svojem življenju zaradi preganjanja, ga je mizar smatral za dovolj zanesljivega človeka, morda celo za prekuha. Vendar pa mu ni iz opreznosti nič zaupal. Agent je imel zdaj razmeroma lahko na-

J. O. Curwood

Na meji sveta

In pooblaščenim plenilcem, kakršni je bil John Graham, je morala Alaska sama zaviti vrat. Trd boj se je obetal. Alan je bil mulo zimo opazoval pustošilo deko teh velefinančnih roparjev v nekaj državah — državah brez gozdov, z oplenjenimi in onesnaženimi rekami in jezeri, izžopanimi in izsesanimi naravnimi viri! To je bilo delo teh ternit v človeški podobi, ki so znale ogledati vsako deželo do kosti. Kar groza ga je obšla, ko je videl opustošenje v Michiganu, ki je bil nekdanj najbolj gozdnata država v Ameriki. Ali ne bo washingtonska vlada tudi v Alaski dovoila takega bogokletstva? Politika — in denar, ta dva sovražnika človeškega napredka, ki potem lahko kmalu vriskala ob trupu Alaske! — A oni ne bo tega nikoli dovolil!

Njegov cilj je bil, da zmagovito dobojuje ta boj, tudi če bi mu moral posvetiti vsa leta svojega življenja. On in še nekaj drugih jih je bilo odločenih, dokazati človeštvu, da milijoni orakov puste tundre na visokem severu niso zemlja brez vrednosti. Naselili jih bodo in tako imenovana nerodovita ozemlja bodo odmevala pri neštetimi čredami severnih jelenov — glasneje, nego odmeva ameriške prerije pod govejimi čredami. In Alasko bo preživljala pol tiste Amerike, ki jo danes tako zapostavlja in zasmehuje.

Zvonjenje ladijskega zvonca ga je zdrnilo iz njegovih misli. Njegov prsti so se v žepu nezavedoma igrali s čipkasto rutčo. Izvel je jo in mahoma zganil z roko, kakor da bi jo hotel vreči v morje. Nato je zagodnil nad smešnostjo takega dejanja, jo spravljal spet v žep in počasi krenil proti sprednjemu koncu ladje.

KULTURNI PREGLED

Premijera v ljubljanski drami

Pavel Golia: Jurčič. Vesela pravljica v treh dejanjih.

Premijera je doživela v razprodani hiši živahen odmev. Glavica pri glavici, vse so komaj pričakovali, da se dvigne zastor in ugibale, kaj jim zopet pokaže Golia. Pet mladinskih iger, skoraj ga že poznata dve generaciji. Poslušal sem starejšega brata, ki je mlaščemu pripovedoval, kaj je že videl in oba sta ugibala, kako bo danes. Mlašč je ni bil doslej v gledališču in so se mu od razburjenja solze svetile na licih. In končno, zastor se je dvignil, smeja in veselja ta poln meh.

Pravljica o vetru ne nudi oblikovalcu velikih sceničnih efektov, nad katerimi bi se pasle oči. Ne vsebuje prizorov, ki bi fantaziji odpirali čudežne pokrajine in ji prikazovali pester dozdok. Priprosta pripovedka o obdarovanem in okrašenem dečku ni oslonjena na prikazni in znanjem svetu, za katerim slutijo otroške oči skrivnosti in nadnaravna razodetja. Romantični molitvi o lepota in grozota, ki vzemirjajo otroško dušo, so opušteni, tudi ne najdemo v njej tako običajne ponazoritve o dobrih in slabih lastnostih v človeških srehi. Prav tako ni pravljica docela humoristična, temveč ima rahel socialni prizvok, da se bo revnim ljudem še dobro godilo in da bo čiste mu sreč krivica, storjena od bogatega, ponavadi seveda hudobnega človeka, poplačana. Golia je hkrati pravljica na odru njeno fabulistično priprosto in jo v stisnjenih prizorih še bolj pomeniti. Omejil se je predvsem na razvoj dogodkov in je barvito pravljico prejšnjih iger izločil. Besedilo se je usmerjenosti prilagodilo in je skoraj skop napisano. Ker pa je avtor čutil, da bi bila pravljica za oder vsebinsko preokromna, je vpletel vanjo tri osebe, ki ustvarjajo prizore s humorističnimi nastopi: bolj za oči kot za uho. Pač pa je zamisel teh treh potujočih muzikantov izvirnejši in bolj zabaven kot so bile slične osebe v prejšnjih pravljicah. Nehote pa zaslanjajo tri trije muzikanti s svojo prefrnostjo prave dogodke v pravljici in so seveda mladini najbolj ugaiali. Če bi se Golia ne bil oslonil na temeljno pravljico in bi navezal dogodke na te tri muzikante, bi lahko ustvaril docela svojevrsno in originalno zasnovano delo. Taki so tudi režiser Debevec poimoval delo, ker je izločil mladene vso pravljico in je v pozlatenim prizorom prikrotil realistično ozadje. Pomanjkanje notranje prepletenosti je seveda potisnilo tudi Jurčiča v ozadje, kar se ves čas pasivno zamisljen ne more razgibati, in se je čutilo, kako mu je v tej družini včasih tesno. V režiserskem kompromisu je torej pravljica podlegla in so se razbotali muzikanti: ter sili mlademu obstvstvu veselo prizore. V triu je ustvaril Debevec posrečeno pantomimsko kredo, Sulca, ki je bil pravzaprav edini pravilno zamišljen. Če sar je v maski bolj poudarjal potepuha ta tudi v igri ni bil izbirčen v sredstvih. San-

Naznanilo cenj. občinstvu!

Svoj KROJASKI ATELJE sem prenesel iz Lepodvorske ulice v Wolfovo št. 10, kjer bom nadalje po znižanih cenah izdeloval najmodernejše faze od Din 250 do Din 300. — Točna in solidna izdelava.

Se priporoča
LUPVIK LOGAR
modno krojašstvo 1828

logo opazovati, kaj se godi v mizarjevi delavnici. Kmalu je prišel do zaključka, da razpolaga njegov gospodar z veliko tajno.

Tej pa le ni mogel priti na sled. Trije meseci so minili, ne da bi mogel zaznamovati kakšen uspeh. Tedaj se je odločil šef moskovske policije, da uporabi pri izsledovanju, tajne slovitega policijskega psa Trefa, o katerega fenomenalnih sposobnostih so pisali vsi ruski listi.

Dva tajna policista sta pripeljala Trefa k mizarju Malovu. Pes je povohal mizarja in je od njega stekel naravnost na vrt. Nekaj časa je tekal sem in tja ter je bil videti zbezan. Potem pa se je ustavil pri nekem grmu ter je začel brskati z nogami, kakor bi hotel nekaj izkopati. Ni dolgo trajalo, pa so mu prihiteli na pomoč policijski organi. Začeli so kopati pod grmom — in glej, izkopali so sod, v katerem je bilo 200.000 rubljev gotovine ter cel kup vrednostnih papirjev. Poleg denarja in vrednotnic je ležalo 15 kg dinamita in nekaj orožja.

Mizar je kajpada zija v psa in je — lahkoveren, kakor je bil navzlic svoji prebrisaniosti — priznal vse o nihilistih, s katerimi je bil v zvezi. Njegova aretacija in njegove izpovedbe so imele znatne posledice: Policija je za njim prišla

in je stal med obema. Ker so nastopili kot resnični muzikantje, so se seveda še bolj prerinili v ospredje. Večja vloga je bila prisojena še Lipahu, ki je predstavljal krčmarja, dočim so Kukčev, Daneša, Rakarjevo in ostale potisnili muzikantje in pravzaprav tudi dogodki med epizodne osebe. Pospesljeni veter, nevihta in snežak so pozlačili plastično ponazoriti prirodne pojave. — Hvala mladi in avtorja veselo pozdravlja.

Čehi in Ivan Cankar. Mladí češki pesnik Raimund Habřina, ki pravkar prejavja za brnsko gledališče Cankarjevo »Pohujšanje v dolini šentflorjanski (premijera bo še to sezono), se je začel intenzivneje baviti s celotnim Cankarjevim delom. V »Lidovih Novinah« z dne 6. t. m. je priobčil pregled novih publikacij o Ivanu Cankarju. Svoj informativni članek začneja tako: »V zadnjih letih ni bilo napisanih ne v slovenski niti v drugem jeziku velikih samostojnih študij o klasičnem slovenskem novoromantizmu, o neustojljivi strastnosti slovenskega etičnega življenja, o pesniku brezmejnega hrepenenja, o literarno glasbenem in simboličnem poveljevalcu razredinjenih in zatiranih in o dramatik, ki je izražal spor med hrepenenjem in materialističnim blatom, sramežljivo obledenim v plašč hlinavščine, moralke in družabnih institucij — o Ivanu Cankarju.« Nato pisec navaja Calvijske, Lavrinove, Bartulovičeve in Moletove študije o Cankarju, ki so izšle ob enem s prevodi Cankarjevih spisov v italijansko, angleščino, srbiščino in poljščino, piše o kritični izdaji Cankarjevih zbranih spisov v redakciji dr. Izidorja Cankarja in omenja Vidmarjeve kritike v »Ljubli. Zvoncu«. Naposled pravi: »Češka literatura o Cankarju je šele v začetkih. Če pomislimo, da se dandane celo Italijani zanimajo za njegovo umetnost in da Bartolomeo Calvi pripravila monografijo o njegovem literarnem testamentu, je skoraj neverjetno, da pri nas razen splošnega članka v »Slovenosti« Slovanca Franka Wollmanna, mimo vrednotne literarne dramatskega razvoja v »Slovenski dramati« in »Dramatika slovenskega jhu« istega avtorja in poleg informativnega članka »Ivana Laha v Ottovem »Slovníku naučném« (Nova doba) ni bila napisana nobena globlja študija o Ivanu Cankarju, ki, če že zdavnaj pripada evropski umetnosti, v prvi vrsti pripada Slovanom.«

La beogradskega umetniške življenja. V Umetnostnem paviljonu »Ovijeje Zuzorić« se je otvorila razstava kiparja Georgija Orasova. — Veliko razstavo slik starih mojstrov, zaradi katere je nastala polemika o pristnosti originalov, ki je o nji poročalo tudi »Jutro«, je obiskalo čez 5000 oseb, kar smatrajo v Beogradu za rekord. Razstavo so te dni zaprli. — Tudi letošnje pomlad bo v prestolnici prirejena pomladna razstava jugoslovenskih umetnikov. — Pripravila se razstava modernih francoskih slikarjev, ki pa bo šele nekaj sredi leta. — »Vreme« beleži, da je izmed naših umetnikov letos največ zaslužil Zivorad Nastasijević, ki je naslikal freske v novi cerkvi v Pančevu. Njegovo delo cené v 800.000 materijal in sodelavce, na kakih 700.000 Din.

Razgovor Milosa Crnianskega z ljubljanskim primadone go. Poličev je priobčilo beogradske »Vreme« v številki z dne 11. t. m.

Branislav Nušić, ki je nedavno težko zbolel, je na poti k popolnemu okrevanju.

»Vdova Rošinka« kot opera. V zagrebški reviji »15 dan« je izšel intervju z ondoinimi skladatelji. Antun Dobronić je v tem

na sled še mnogih prevratnih elementom in je zaprla 35 oseb.

»Črni vran«

Nekega junjskega dne 1. 1906. je napadla oboježna skupina pri belem dnevu uradnike Ruske državne banke, ki so ekspedirali vreče denarja. Sprejela je uradnike z ognjem iz pušk in samokresov, uplenila vreče in pobegnili. Neki mož je bil v spopadu ubit, drugi pa ranjen.

Takoj sta stopili v akcijo policija in vojsko. Rostov je v nekaj urah postal vojni ostrog. Mesto je bilo črnirano, nihče ni mogel vanj, nihče iz njega. Storiteli so se namreč bili poskrili po hišah. In res je policiji uspelo, da je v nekoli-kih urah polovila več napadalcev ter našla uplenjeni denar. Napadalci so bili člani neke organizacije, ki je bila tedanje čase dobro znana po vsej Rusiji in katere člani so bili do polovice Armenci. Družba je bila znana po imenu »Črni vran«. Njen smoter je bil, nabavljati orožje, sredstva za nabavljanje pa so bili napadi in vlomi v banke in blagajne. Policija pa ni hotela takoj poloviti voditeljev, ker je upala, da bo z njih pomočjo pozneje dobila mnogo več krivcev v pest.

Med aretiranci je bila tudi neka Armenka, ki je bila stara že 78 let. Bila

Mega se je razgubljala. Pomislil je, kako bi bilo z njim, če bi bil imel sestro, kakršna je Mary Standisheva, ali vobče svoje ljudi — vsaj kakkega strica. Očeta se je še dobro spominjal, mater pa ne tako, ker je bila umrla, ko mu je bilo komaj šest let; očeta je bil izgubil šele v svojem dvajsetem letu. Oče mu je bil v vseh rečeh vzor. Kakor on, tako je hotel tudi Alan živeti, se boriti, stremeti in neustrašno umreti. Materinega obraza in glasu se je komaj spominjal; postala mu je bila svetinja, ki se ji je le časih v mislih spoštljivo približal. Sestra ali bratov ni imel. Bratov si je mnogo-krat želel. A sestre... ob tej misli je nejevoljno zamrmral. Sestra bi ga bila najbrže priklenila k tako imenovani civilizaciji; to je pomenilo mesta ali celo Združene države. Kakor suženj bi bil moral živeti življenje, ki ga je sovražil. On, ki je znal tako dobro ceniti svojo prostost! Mary Standisheva, tudi kot sestra, bi bila zanj katastrofa. Ni si mogel predstaviti, da bi ona — ali vobče kakka žena — živela s Keoko in Nawadlooko in njegovimi ljudmi v osrčju tundre. In tundra so bile na vekomaj njegov dom, samo tam je utripalo njegovo srce.

Ko je prišel mimo krmarske hišice, je zdajci zagledal čudno postavo, ki je želela v ležalnem stolu. Bil je divji Smith. Alan je videl, da ni spal. Neopažen je obstal blizu njega. Divji Smith se je pretegnil, zastokal in vstal. Bil je majhen človek, njegova srđito naježena rdeča brada, ki je bila mokra od jutrnje rose, pa dovolj velika za velikana. Rjavkasti ščetinasti lasje so delali njegovo vnanost še bolj gusarsko — a mimo njegovega obraza je bilo opaziti malo takega, da bi se ga bil človek ustrašil. Nekateri ljudje so se muzali, kadar so ga videli; drugi, ki ga še niso poznali, so se mu smejali. Alanu Holtu je bil pa ta mož, ki je bil zapisal svoje ime na toliko strani alaske zgodovine, kakor rodni brat.

intervju izjavil, da komponira komično opero »Udovica« na libreto komedije »Vdova Rošinka« slovenskega pesnika in komedijografa Cvetka Golarija. O tej novi operi pravi g. Dobronić: »Delo je spísano za majhen orkester, v akciji je samo 7 solistov (brez zbor) in bo popolnoma instrumentirano že do konca januarja.

Nov ravnatelj Narodnega divadla v Pragi. Za novega ravnatelja Nar. divadla v Pragi je bil imenovan ml. svetnik dr. Stanislav Mojiš — Lom, znani češki dramatik in pisatelj.

»Čehoslovaške — jugoslovenske revije«, ki izhaja v Pragi, je priobčila v najnovejši številki daljši življenjski Frana Bulića iz števila Lovre Katice, članek Otona Berkopere »K 50. obletnici smrti dr. Janeza Bleweisca, N. I. Konstantinovića« »Pregled državnih kulturno-prosvetnih institucij« v Jugoslaviji, N. I. Zica »Stenografske veščine« Čehoslovakov in Jugoslovenov in drugo gradivo, ki kaže na vzajemni odnos Čehoslovakov in Jugoslovenov.

Sport

Klubiški dan SK Bratstva

V nedeljo se je vršil na Jesenicah klubski zimsko-sportni dan SK Bratstva. Dopoldne so se vršile tekme članov in naraščajnikov o smučskem teku. Proga članov je bila golga 15 km in je vodila od meščanske šole na ono stran reke Save, do Hrúšice, od tam čez savski most na Belo polje in od tam po stranskih potih in travnikih nazaj na cilj. Tekmovalo je 18 članov. Rezultati so: 1. Smolej 1:05.18, 2. Markelj 1:05.29, 3. Pribil 1:06.28, 4. Razinger 1:07.20, 5. Kozjek 1:07.27. Ostali so sledili v kratkih presledkih. Naraščajnikov je tekmovalo 10 na 5 km dolgi progi. Prvi je došel na cilj Kozjek 29.30, 2. Zupan 30.17, 3. Brum 31.20, 4. Ulčar 31.44, 5. Svetlin 31.46.

Dopoldne se je vršila na klubovi smučski skakalnici v Kurji vasi tekma za klubsko prvenstvo v skokih. Skakalnica, katere omogoča skoke do 22 m, je imela zelo slab sneg, ker je bil zelo zmazgan in je imel zelo ledeno podlago, zaradi česar so bili skoki zelo riskantni. Klubski prvak v smučskih skokih je postal Zupan Ivan z 215 točkami; sledijo Grossmaier 192, Smolej 160, Sušnik 148, Ravnik J. 141. Tekme v skokih se je udeležilo 14 tekmovalcev. Najlepši skok je izvedel Zupan Ivan na 17 m, najdaljši v padcu pa Ravnikar Tomaž 18 m.

Dopoldne se je vršil v Sokolskem domu sestanek vseh klubovih članov, naraščaj in dece, na katerem je imel predsednik kluba g. Božič lep nagovor, na kar je v imenu kluba obdaril dva naraščajnika in 20 malih dečkov s smučmi.

Zimskosportni odsek SPD, I. SSK Maribor in SK Maraton v Mariboru bosta priredila 17. t. m. klubsko tekmo. Pravico udeležbe imajo vsi pri JZSS verificirani člani gornjih klubov. Tekmuje se po pravilih JZSS v naslednjih kategorijah: seniorji: tekmovalci, ki so že tekmovali pri tekmah, prirejenih po društvi, včlanjenih v JZSS in so se plasirali; juniorji: tekmovalci, ki še dosedaj niso tekmovali pod gornjimi pogoji, oziroma se niso plasirali, in dame. Dolžina proge: za seniorje cca 14 km, za juniorje cca 10 km in za dame cca 5 km. Start ob 8.30 pri Mariborski koči, cilj istotam. Razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad po tekmi pri Maribor-

je fanatična revolucionarka. V njeni hiši so našli celo skladišče orožja. Ko so jo zasliševali, je izjavila: »Posvetila sem svoje življenje revoluciji. Borba za svobodo je cilj vseh poštenih ljudi in smrt za svobodo je največja sreča na zemlji.«

Tako je zasledovala in lovila nihiliste ruska vlada.

Meseca marca 1917 pa je planila v Petrogradu revolucija. Carizem se je zrušil, na ulicah so se pojavile množice delavcev, vojakov in mornarjev. Zavihrale so rdeče zastave, oglasile so se prekucuske pesmi...

Besna množica je najprej naskočila poveljnika orožništva, generala Volkova ter ga ubila. Njegov namestnik se je ustrlel s službenim samokresom. Zandarini in policisti so se v smrtnem strahu plazili okrog, zamenjali urno uniforme s civilno obleko in so trepetali, da jih ne bi kdo spoznal.

Tudi mož, ki je zabeležil te vtise, je bil med tistimi, ki bi bili kmalu plačali prevrat z življenjem. Smuknil je iz uniforme v civilno obleko. Vendar pa so ga našli, postavili pred ljudsko sodišče in sodili. In malone tudi obsodili.

Kerenskiy ga je velikodušno oprostil kazni, naker je odšel v izemstvo, kjer je zdaj izdal znamenite spomine iz svojih doživljajev.

To jutro, ko ga je Alan srečal, divji Smith že davno ni bil več najhitrejši strelce med mestoma White Horse in Dawson City. Bil je samo še žalosten spomin na tiste stare čase, ko je sam opravljal s celimi tolpami in so ga imenovali v isti sapi z Georgeom Carmackom in se jih je na stotine ravnalo po njem. Pogled nanj v sivem jutrnjem somraku je spravljal Alana malone v tragično razpoloženje. Vedel je, da je bil divji Smith spet pogorel, čeprav je bil že več kot dvajsetkrat težak milijonar.

»Dobro jutro,« je rekel tako nepričakovano, da se je mali mož po bliskovito obrnil; ta trik mu je bil lasten še iz davnih dni. ko je bil samokres hitreje v njegovi roki, nego so ga mogle oči zapaziti. »Zakaj si tako sam, divji Smith...«

Divji Smith se je namrdnil. Njegove sirje oči so veselo gledale izpod košatih obrvi. »Pravkar sem premišljeval, kakšna neumna reč je denar,« je dejal. »Dobro jutro, Alan!«

Pokimal je in se zahihital, in Alan je spet spoznal stari humor, ki ni pustil divjega Smitha nikoli na cedilu, naj mu je še tako trda predla. Stopil je k njemu, tako da sta se njuni rami dotikali druga druge, ko sta slonela ob ograji.

»Alan,« je rekel divji Smith, »malokdaj mi priđe kaj dobrega na misel, a sinoči se je vendar zgodilo. Jeli, da še nisi pozabil Bonanze?«

Alan je zmajal z glavo. »Dokler bo stala Alasko, ne bo nihče pozabil Bonanze.«

»Tam sem nagrabil milijon — tik zraven Carmackovega najdišča — in potem je vse tako hitro vrag odnesel, kaj?«

Alan je molče pokimal.

dijak Veko Korošec, ki je prevozil 10 km dolgo progo v času 1.04.14. Naraščaj je tekmoval na 3 km. Prvak naraščaja Zagorje je postal dijak Ivan Vipotnik 4.34. Pri mladinskih tekmi je dosegel na 1 km v času 3.05 Peter Kos, učenec šole v Zagorju prvo mesto. Vsi prvo plasirani so dobili v dar smuči in diplomo, drugo plasirani pa palače ozir. vezavo. 7. februarja se bo vršila v slučaju ugodnih snežnih razmer modklub-ska tekma za prvenstvo Zasavja.

SK Ilirija. Dances ob 20. uri bo plesnoma seja upravnega odbora v kavarni »Emone«.

ZSK Hermes. Dances seja upravnega odbora v prostorih gostilne Stepic v Šiški ob 20. Zaradi občnega zbora udeležba vseh ob-
bomnikov strogo obvezna.

Radio

Izvilleček iz programov

LJUBLJANA 11.30: Solška ura. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Predavanje dr. Vebra. — 20: Kako se ubranimo strupenih plinov. — 20.30: Drama »Vest«. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

Sreda, 13. januarja.
LJUBLJANA: Opoldanski program odpade. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Morje. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Prenos prosvetnega večera iz Delavske zbornice. — 21: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 12.05: Radio-orkester. — 16: Popoldanska glasba. — 20: Pevski koncert. — 21: Veseloligra. — 22: »Slagerje«. — 22.30: Silvestrovanje. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godba za ples. — 20: Simfonični koncert. — 22: Lahka glasba. — PRAGA 19.20: Dramski večer. — 21: Orkestralni koncert. — Lahka glasba. — BRNO 19.20: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Koncert češke glasbe. — 20.15: Lahka glasba. — 21.40: Komorna glasba. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 13.10: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 19.35: »Slagerje«. — 20.05: Koncert dunajskih filharmonikov. — 22.20: Godba za ples. — BERLIN 19.15: Plesni večer. — 20.30: Drama. — 22.30: Zabaven program. — KONGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. — 19.30: Plesni večer. — 21.10: Operni večer. — Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 17.05: Orkestralni in pevski koncert. — 20.15: Operni večer. — 21.45: Moderni dunajski skladatelji. —

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

FRANC BURGER

strojevodja drž. žel. v pokoju

ine 11. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 13. januarja 1932 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Jelovškova ulica št. 26, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. januarja 1932.

žalujoči ostali.

Umrla nam je danes naša dobra mamica, stara mati, sestra in tašča, gospa

TEREZIJA HUBER

vdova

v starosti 75 let. Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 13. januarja ob 16. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 16. januarja ob 7. zjutraj v stolnici.

Ljubljana, 11. januarja 1932.

HUBER FRANCO, trgovec v Kočevju, sin — MARIJA HAUPTMAN roj. HUBER, hči — JOSIP HAUPTMAN, zet — MILENA, vnukinja, in ostalo sorodstvo

